

RETTENS DOM (Tredje Afdeling)

9. september 2011 *

I sag T-25/06,

Alliance One International, Inc., Danville, Virginia (USA), ved advokaterne
C. Osti og A. Prastaro,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen, først ved É. Gippini Fournier og F. Amato, derefter ved
É. Gippini Fournier og N. Khan, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående principalt en påstand om delvis annullation af Kommissionens beslutning
K(2005) 4012 endelig af 20. oktober 2005 om en procedure efter artikel 81, stk. 1, [EF]
(sag COMP/C.38 281/B.2 — Råto bak — Italien) og, subsidiært, en påstand om ned-
sættelse af den bøde, som Alliance One International er blevet pålagt,

har

* Processprog: engelsk.

RETTEEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J. Azizi, og dommerne E. Cremona (refererende dommer) og S. Frimodt Nielsen,

justitssekretær: fuldmægtig C. Kristensen,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 28. september 2010,

afsagt følgende

Dom

Sagens baggrund

- ¹ Sagsøgeren, Alliance One International, Inc. (herefter »Alliance One«), er et amerikansk selskab, der er registreret i USA, og som står i spidsen for en koncern, der opstod ved en fusion mellem Dimon Inc. (herefter »Dimon Inc.«) og Standard Commercial Corp. (herefter »SCC«), der fandt sted den 13. april 2005 efter den omhandlede overtrædelse.

- 2 Mens overtrædelsen foregik, var Dimon Italia Srl og Transcatab SpA, som er to af de fire hovedvirksomheder, der foretager den første forarbejdning af råtabak, og som er registreret i Italien (herefter »forarbejdningsvirksomhederne«), helejede datterselskaber af henholdsvis Dimon Inc. og af SCC, hvis retssuccessor er Alliance One.

A — *Den administrative procedure*

- 3 Den 15. januar 2002 sendte Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af artikel 11 i Rådets forordning nr. 17, første forordning om anvendelse af bestemmelserne i artikel [81 EF] og [82 EF] (EFT 1959-1962, s. 81), anmodninger om oplysninger vedrørende det italienske marked for råtabak til de italienske forarbejdningsvirksomheders og tobakproducenters brancheforeninger, dvs. henholdsvis Associazione professionale trasformatori tabacchi italiani (APTI, Brancheorganisationen for italienske råtabaksforarbejdningsvirksomheder) og Unione italiana tabacco (Unitab, Den italienske Tobakssammenslutning).
- 4 Den 19. februar 2002 modtog Kommissionen fra forarbejdningsvirksomheden, Deltafina SpA, der er medlem af APTI, en anmodning om bødefritagelse i henhold til Kommissionens meddelelse om bødefritagelse eller bødenedsættelse i kartelsager (EFT 2002 C 45, s. 3, herefter »samarbejdsmeddelelsen«). Den 6. marts 2002 indrømmede Kommissionen Deltafina en betinget bødefritagelse i medfør af nævnte meddelelses punkt 15.
- 5 Den 4. april 2002 modtog Kommissionen en anmodning om bødefritagelse i medfør af samarbejdsmeddelelsens punkt 8 og, subsidiært, en anmodning om fuld bødenedsættelse fra Dimon Italia i medfør af nævnte meddelelses punkt 20-27 samt en anmodning om fuld bødenedsættelse i medfør af samme fra Transcatab.

- 6 Den 18. og 19. april 2002 aflagde Kommissionen kontrolbesøg i medfør af artikel 14 i forordning nr. 17 hos Dimon Italia og Transcatlab samt hos Trestina Azienda Tabacchi SpA og Romana Tabbachi SpA.
- 7 Den 8. oktober 2002 meddelte Kommissionen Dimon Italia og Transcatlab, at eftersom de henholdsvis havde været den første og den anden virksomhed til at fremlægge bevismateriale for overtrædelsen i samarbejdsmeddelelsens forstand, havde Kommissionen til hensigt at indrømme dem en nedsættelse af den bøde, som de måtte være blevet pålagt på grund af de eventuelt konstaterede overtrædelser, ved afslutningen af den administrative procedure.
- 8 Den 25. februar 2004 vedtog Kommissionen en klagepunktsmeddelelse, som den sendte til ti virksomheder eller brancheforeninger, herunder forarbejdningsselskaberne og moderselskaberne til en række af disse. Adressaterne for klagepunktsmeddelelsen fik aktindsigt i de administrative sagsakter, hvoraf kopi på en CD-rom blev sendt til dem af Kommissionen, og de har fremsendt skriftlige bemærkninger som svar på de af Kommissionen fremsatte klagepunkter. Der blev herefter afholdt en mundtlig høring den 22. juni 2004.
- 9 Efter vedtagelsen den 21. december 2004 af et tillæg til klagepunktsmeddelelsen af 25. februar 2004 blev en anden mundtlig høring afholdt den 1. marts 2005.
- 10 Efter at have hørt Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål og på baggrund af den endelige rapport fra høringskonsulenten vedtog Kommissionen den 20. oktober 2005 beslutning K(2005) 4012 endelig om en procedure efter artikel 81, stk. 1, [EF] (sag COMP/C.38 281/B.2 — Råtobak — Italien) (herefter »den anfægtede beslutning«), hvoraf et resumé er offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* af 13. februar 2006 (EUT L 353, s. 45).

B — Den anfægtede beslutning

- 11 Den anfægtede beslutning vedrører for det første et horisontalt kartel, der var iværksat af forarbejdningsevirkomhederne på det italienske marked for råtabak (første betragtning til den anfægtede beslutning).
- 12 Kommissionen har i den anfægtede beslutning konstateret, at inden for rammerne af dette kartel havde forarbejdningsevirkomhederne fra 1995 til begyndelsen af 2002 fastsat forretningsbetingelserne for køb af råtabak i Italien, både direkte indkøb fra producenterne og køb hos »kontraktvækkere«, herunder prisfastsættelse og markedsdeling (første betragtning til den anfægtede beslutning).
- 13 Beslutningen omhandler for det andet to andre overtrædelser, som fandt sted fra begyndelsen af 1999 til udgangen af 2001, som er særskilte i forhold til det kartel, der var iværksat af forarbejdningsevirkomhederne, og som bestod i, at APTI fastsatte de kontraktpriser, som den ville forhandle på sine medlemmers vegne med henblik på indgåelse af brancheaftaler med Unitab, og i, at Unitab fastsatte de kontraktpriser, som den ville forhandle med APTI på sine medlemmers vegne med henblik på indgåelse af de samme aftaler.
- 14 I den anfægtede beslutning har Kommissionen anført, at forarbejdningsevirkomhederne praksis udgjorde en sammenhængende og vedvarende overtrædelse af artikel 81, stk. 1, EF (jf. bl.a. 264.-269. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 15 I den anfægtede beslutnings artikel 1, stk. 1, har Kommissionen lagt ansvaret for kartellet på de fire italienske forarbejdningsevirkomheder, på Universal Corp., Deltafinas moderselskab, samt på Alliance One, den ved fusionen mellem Dimon Inc. og SCC opståede virksomhed. Kommissionen har ligeledes i den anfægtede beslutnings

artikel 1, stk. 2, konstateret, at APTI og Unitab havde overtrådt artikel 81, stk. 1, EF ved at vedtage aftaler om fastsættelse af de priser, som de på deres medlemmers vegne ville forhandle med henblik på indgåelse af brancheaftaler.

- 16 I den anfægtede beslutnings artikel 2 har Kommissionen pålagt de i præmis 15 ovenfor omhandlede virksomheder bøder samt pålagt APTI og Unitab bøder (jf. præmis 54 nedenfor).

1. Adressaterne for den anfægtede beslutning

- 17 Den anfægtede beslutnings punkt 2.4 er afsat til bestemmelse af, til hvem beslutningen er rettet.
- 18 Indledningsvis har Kommissionen henvist til fast retspraksis, ifølge hvilken begrebet »virksomhed« i en konkurrenceretlig kontekst forstås som en økonomisk enhed i relation til den pågældende aftale, også når denne økonomiske enhed juridisk set udgøres af flere fysiske eller juridiske personer (325. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 19 Derefter har Kommissionen anført, at det var fastslået, at Deltafina, Dimon Italia (senere omdøbt til Mindo), Transcatab og Romana Tabacchi samt APTI og Unitab under de respektive overtrædelsers forløb direkte havde deltaget i de konstaterede overtrædelser, og at hver eneste af virksomhederne og brancheorganisationerne som følge heraf var adressater for den anfægtede beslutning (327. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 20 Kommissionen har fortsat sin undersøgelse ved at gennemgå spørgsmålet, om visse datterselskabers ulovlige adfærd (Deltafina, Dimon Italia og Transcatlab) skulle tilregnes deres respektive moderselskaber. I den forbindelse har Kommissionen henvist til, at under overtrædelsernes forløb var Deltafina et af Universal helejet datterselskab, Dimon Italia et af Dimon Inc. helejet datterselskab og Transcatlab et af SCC helejet datterselskab (328. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 21 Kommissionen har bl.a. fremhævet, at et moderselskab ifølge retspraksis kan holdes ansvarligt for dets datterselskabs ulovlige adfærd, når det ikke er op til dette selv frit at bestemme sin adfærd på markedet. I den forbindelse har Kommissionen bemærket, at det kan formodes, at når et moderselskab ejer hele kapitalen i et datterselskab, udøver moderselskabet en bestemmende indflydelse på datterselskabets adfærd, når dette begår en overtrædelse i henhold til artikel 81, stk. 1, EF (329. og 330. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 22 I 331. betragtning til den anfægtede beslutning har Kommissionen konkluderet, at for så vidt angår Deltafina, Dimon Italia og Transcatlab var der en berettiget formodning om, at disse »manglede selvstændighed«, når de var, eller i tilfældet med Dimon Italia havde været, 100 % ejet af deres respektive moderselskaber.
- 23 Samtidig med at Kommissionen har afvist det synspunkt, der er støttet af nævnte selskaber i deres svar på klagepunktsmeddelelsen, hvorefter andre forhold ud over det 100 % ejerskab er nødvendige for at påvise udøvelsen af en bestemmende indflydelse, har Kommissionen gjort det klart, at enhver formodning om en sådan indflydelse i tilfælde af et 100 % ejet datterselskab er afkræftelig. Modbeviset skal føres af den part, som ønsker at afkræfte en sådan formodning, med »solidt bevismateriale«, idet dette ikke alene kan bestå af generelle oplysninger, der ikke er understøttet af overbevisende bevismateriale (334. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 24 I den forbindelse har Kommissionen ét for ét undersøgt de argumenter, der er fremført af de moderselskaber, som er adressater for den anfægtede beslutning.

- 25 Først har Kommissionen afvist det af moderselskaberne fremførte generelle argument vedrørende den lokale ledelses fulde ansvar for deres respektive datterselskabers aktiviteter. Ifølge Kommissionen kan den omstændighed, at Dimon Inc. og SCC har fastholdt den eksisterende ledelse ved den fulde overtagelse af deres respektive datterselskaber, ikke udelukke, at nævnte moderselskaber har udøvet en bestemmende indflydelse på deres respektive italienske datterselskaber, eftersom det er gængs at betro de løbende forretninger til den lokale ledelse i et 100 % ejet datterselskab (338. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 26 Ifølge Kommissionen har ingen af disse virksomheder generelt påvist nogen særlig beskaffenhed ved deres koncern, som i betragteligt omfang skulle have gjort dets datterselskabs aktiviteter uafhængige af koncernens indflydelse (339. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 27 I den forbindelse har Kommissionen undersøgt de økonomiske forbindelser mellem Deltafina, Dimon Italia, Transcatøb og deres respektive moderselskaber, som viser, at de italienske datterselskaber udgjorde én økonomisk enhed sammen med resten af deres koncern. Kommissionen afslørede i den henseende, at de pågældende koncerner var de største tobaksbladegrossister i verden, og at de ofte aftog og markedsførte tobak, som var købt af deres italienske datterselskaber (340. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 28 Vedrørende Dimon Inc. og SCC har Kommissionen fremhævet, at før disse virksomheder overtog hele kapitalen i Dimon Italia og Transcatøb, kontrollerede de allerede sidstnævnte selskaber sammen med deres respektive italienske partnere. Den omstændighed, at Dimon Inc. og SCC »ikke havde foretaget ændringer i datterselskabernes ledelse« efter denne overtagelse, kunne følgelig ikke betragtes som et bevis for, at de ikke havde påvirket ledelsen dér, efter at de var blevet enejerere. Kommissionen har tilføjet, at i tilfældet med Dimon Italia bestod bestyrelsen kun af repræsentanter for Dimon-koncernen, og at en af dem udelukkende var knyttet til virksomhedens løbende forretninger. For så vidt angår uddelegeringen af udøvende beføjelser til Transcatøbs administrerende direktør har Kommissionen erklæret, at den ikke er i besiddelse

af nogen oplysninger, der kan gøre det muligt at konstatere, at denne direktør ikke blev udpeget af SCC, og det samme gælder for de andre medlemmer af bestyrelsen (341. og 342. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 29 Kommissionen har herefter afvist Dimon Inc.'s og SCC's argument om, at der ikke var nogen kommunikationskanal mellem disse selskaber og deres datterselskaber (343.-346. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 30 For det første har Kommissionen undersøgt, om der var eventuelle kommunikationskanaler mellem Transcatab og SCC. I den forbindelse har Kommissionen fremhævet, at Transcatabs aktiviteter var blevet anset for at være de samme for Standard Commercial Tobacco Co., Inc., (SCTC), der er et aktieselskab inden for SCC-koncernen og 100 % ejet af SCC, og at disse aktiviteter var blevet undersøgt som led i koncernens virksomhed, der omfattede SCC-koncernens salg til cigaretfabrikanterne. Kommissionen har heraf udledt, at resultaterne af Transcatabs aktiviteter var blevet rapporteret til koncernens overordnede instanser og derefter var blevet konsolideret (344. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 31 For det andet har Kommissionen undersøgt Dimon Italia og Dimon Inc.'s situation. Kommissionen har anført, at datterselskabet regelmæssigt udarbejdede beretninger med fortrolige oplysninger om dets strategi og dets resultater, idet nævnte beretninger henvendte sig til de koncernselskaber, som foretog indkøb hos Dimon Italia. Kommissionen har ligeledes anført, at andre dokumenter drejede sig om en direkte indgriben fra ledelsen af Dimon International Inc. og af andre selskaber i Dimon-koncernen i Dimon Italias aktiviteter. Kommissionen har tilføjet, at Dimon Inc. ofte gik under betegnelsen »Dimon International Inc.«, hvilket betyder, at sidstnævnte faktisk opererede på koncernens højeste niveau i moderselskabets navn. Kommissionen har heraf udledt, at der ikke kunne være tvivl om, at der var kommunikationskanaler mellem Dimon Italia og Dimon Inc., selv om denne kommunikation foregik via Dimon International (345. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 32 Kommissionen har afvist argumentet om, at Dimon Inc. ikke var Dimon Italias direkte moderselskab, med den begrundelse, at der hverken var blevet fremskaffet noget bevis for Intabex Netherlands BV's rolle (herefter »Intabex«) eller for eventuelle eksisterende kommunikationskanaler mellem Intabex og Dimon Italia og mellem denne og Dimon Inc. Endvidere syntes Intabex kun at have ageret som finansielt mellem-liggende holdingselskab uden nogen tilknytning til de operative aspekter af Dimon Italias aktiviteter (346. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 33 Kommissionen har præciseret, at eftersom de koncerner, som Transcatab og Dimon Italia havde tilhørt under overtrædelsens forløb, var ophørt med at eksistere som følge af deres fusion i den nye enhed Alliance One, var denne som successor for disse to koncerner adressat for den anfægtede beslutning. Det samme gjaldt for Dimon Italia, som var blevet solgt af Intabex til enkeltpersoner, som omdøbte det til Mindo (349. og 350. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 34 Under hensyntagen til disse forskellige forhold har Kommissionen i 351. betragtning til den anfægtede beslutning konkluderet, at Deltafina, Universal, Mindo (tidligere Dimon Italia), Transcatab, Alliance One, Romana Tabacchi, APTI og Unitab skulle holdes ansvarlige for overtrædelserne og være adressater for den anfægtede beslutning.

2. Fastsættelse af bøderne

- 35 I 356.-404. betragtning til den anfægtede beslutning har Kommissionen fastsat de bøder, der skal pålægges beslutningens adressater.

- 36 For det første har Kommissionen undersøgt overtrædelsens grovhed. Efter at Kommissionen har bemærket, at for at kunne foretage en vurdering af grovheden skulle den tage hensyn til overtrædelsens art, overtrædelsens konkrete indvirkning på markedet samt — når den kan måles — det berørte markeds udstrækning, har Kommissionen i 369. betragtning til den anfægtede beslutning konkluderet, at forarbejdningsevirsomhedernes overtrædelse måtte betragtes som meget alvorlig.
- 37 For det andet har Kommissionen i 370.-376. betragtning til den anfægtede beslutning undersøgt spørgsmålet om »virksomhedernes individuelle betydning« og »bødernes afskrækkende virkning«. I den forbindelse har Kommissionen angivet, at den fandt det passende at tage hensyn til »hver virksomheds specifikke vægt og de mulige følgevirkninger af dens ulovlige adfærd«.
- 38 Kommissionen har først vurderet, at bøderne skulle fastsættes på grundlag af den enkelte implicerede virksomheds markedsstilling (371. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 39 I den forbindelse har Kommissionen konkluderet, at hvad angår Deltafina burde udgangsbeløbet for bøden være højere, eftersom Deltafina viste sig at være den største aftager med en markedsandel på ca. 25 % i 2001 (372. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 40 Kommissionen har fundet, at Transcat, Dimon Italia og Romana Tabacchi »burde anbringes i samme kategori«, og at udgangsbeløbet for bøden for deres vedkommende burde være lavere i betragtning af deres pågældende mindre markedsandele på ca. 9-11 % i 2001 (373. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 41 Kommissionen har dog fundet, at et udgangsbeløb, der udelukkende afspejler markedspositionen, ikke har en tilstrækkeligt afskrækkende virkning på Deltafina, Dimon Italia (Mind) og Transcat, eftersom de alle, på trods af deres relativt begrænsede omsætning, tilhørte eller i Mindos tilfælde havde tilhørt multinationale koncerner, der havde en betydelig økonomisk og finansiel styrke, og som var hovedtobaksselskaberne

på verdensplan og opererede på forskellige aktivitetsniveauer inden for tobaksindustrien og på forskellige geografiske markeder (374. betragtning til den anfægtede beslutning).

- 42 Følgelig havde Kommissionen for at tilføje bøden en afskrækkende virkning fundet det nødvendigt at anvende en multiplikationsfaktor på 1,5 — dvs. en forhøjelse på 50 % — på det udgangsbetrag, der pålægges Deltafina, og en multiplikationsfaktor på 1,25 — dvs. en forhøjelse på 25 % — på det udgangsbetrag, der pålægges Dimon Italia (Mindo) og Transcatlab (375. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 43 Således har Kommissionen i 376. betragtning til den anfægtede beslutning fastsat udgangsbetraget for bøderne som følger:

— Deltafina: 37,5 mio. EUR

— Transcatlab: 12,5 mio. EUR

— Dimon Italia (Mindo): 12,5 mio. EUR

— Romana Tabacchi: 10 mio. EUR.

- 44 For det tredje har Kommissionen undersøgt spørgsmålet om overtrædelsens varighed.

- 45 Det fremgår bl.a. af 377.-379. betragtning til den anfægtede beslutning, at Kommissionen forhøjede bøderne udgangsbeløb med 10 % for hvert hele år, overtrædelsen havde varet, og med 5 % for hver yderligere periode på eller over seks måneder. Udgangsbeløbet for bøden har således været genstand for en forhøjelse på 60 %, svarende til en overtrædelsesperiode på seks år og fire måneder for Deltafina, Dimon Italia (Mindo) og Transcatab, og en forhøjelse på 25 %, svarende til en overtrædelsesperiode på to år og 18 måneder for Romana Tabacchi.
- 46 Grundbeløbet for de bøder, der er pålagt adressaterne for den anfægtede beslutning, er følgende fastsat således:

— Deltafina: 60 mio. EUR

— Transcatab: 20 mio. EUR

— Dimon Italia (Mindo): 20 mio. EUR

— Romana Tabacchi: 12,5 mio. EUR.

- 47 For det fjerde har Kommissionen i 380.-398. betragtning til den anfægtede beslutning undersøgt, om der var grund til at anerkende formildende omstændigheder. Hvad angår bl.a. situationen for Dimon Italia og Transcatab har Kommissionen forkastet samtlige deres argumenter for, at der forelå formildende omstændigheder.

- 48 For det femte har Kommissionen fastsat bøderne ud fra, om der forelå formildende omstændigheder, ved henholdsvis at nedsætte grundbeløbene for de bøder, der er pålagt Deltafina og Romana Tabaccha, med henholdsvis 50 % og 30 %, og har undersøgt, om der var grundlag for at vedtage grundbeløb for de forskellige adressater, således at de ikke overskred den grænse på 10 % af omsætningen, der er fastsat i artikel 23, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i artikel 81 [EF] og 82 [EF] (EFT 2003 L 1, s. 1) (399.-404. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 49 I den forbindelse har Kommissionen præciseret, at når de pågældende virksomheder tilhører en koncern, er det fastslået, at disse virksomheder er under deres moderselskabers bestemmende indflydelse, og eftersom sidstnævnte følgelig hæfter som moderselskaber in solidum for den bøde, der pålægges deres datterselskab, er det koncernens omsætning på verdensplan, der skal tages i betragtning ved fastsættelsen af ovenanførte maksimumsgrænse på 10 % (401. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 50 I medfør heraf har Kommissionen udtalt, at den Romana Tabacchi pålagte bøde ikke måtte overskride 2,05 mio. EUR, og at det ikke var nødvendigt at nedsætte de andre bøder i medfør af denne bestemmelse (402. og 403. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 51 Kommissionen har konkluderet sin undersøgelse af bødens maksimumsbeløb ved at begrænse Mindos solidariske ansvar til 10 % af virksomhedens omsætning i det seneste regnskabsår, dvs. 3,99 mio. EUR, eftersom Mindo på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning ikke havde nogen forbindelse med den tidligere Dimon-koncern, sidenhen Alliance One (404. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 52 For det sjette har Kommissionen udtalt sig vedrørende anvendelsen af samarbejdsmeddelelsen (405.-500. betragtning til den anfægtede beslutning).

53 Efter at have konstateret at både Dimon og Transcatab opfyldte de betingelser, der påhvilede dem i kraft af deres anmodning om bødenedsættelse, har Kommissionen udledt af vurderingen af det materiale, som Kommissionen har modtaget, og af virksomhedernes samarbejde under proceduren, at de kan få den højeste bødenedsættelsessats inden for de intervaller, de fik meddelelse om efter deres anmodning om bødenedsættelse, dvs. henholdsvis 50 % og 30 % (492.-499. betragtning til den anfægtede beslutning). Derimod blev der ikke indrømmet nogen bødefritagelse eller bødenedsættelse til Deltafina.

54 I henhold til artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 har Kommissionen i den anfægtede beslutnings artikel 2 fastsat de bøder, der skal pålægges de virksomheder og sammenslutninger af virksomheder, der var adressater for den anfægtede beslutning, som følger:

— Deltafina og Universal in solidum: 30 mio. EUR

— Dimon Italia (Mindo) og Alliance One: 10 mio. EUR, hvor Alliance One er ansvarlig for hele beløbet, mens Mindo kun hæfter in solidum for 3,99 mio. EUR

— Transcatab og Alliance One, in solidum: 14 mio. EUR

— Romana Tabacchi: 2,05 mio. EUR

— APTI: 1 000 EUR

— Unitab: 1 000 EUR.

Retsforhandlinger og parternes påstande

- 55 Ved stævning indleveret til Rettens Justitskontor den 24. januar 2006 har Alliance One anlagt nærværende søgsmål.
- 56 I stævningen har Alliance One anmodet om forening af den foreliggende sag med sagerne vedrørende de af Mindo og Transcatlab anlagte søgsmål (jf. præmis 57 og 58 nedenfor).
- 57 Den 20. januar 2006 har Mindo anlagt et søgsmål angående delvis annullation af den anfægtede beslutning eller, subsidiært, nedsættelse af den bøde, denne var blevet pålagt ved den anfægtede beslutning (sag T-19/06).
- 58 Den 3. februar 2006 har Transcatlab ligeledes anlagt et søgsmål angående delvis annullation af den anfægtede beslutning eller, subsidiært, nedsættelse af den bøde, denne var blevet pålagt ved den anfægtede beslutning (sag T-39/06) med anmodning om forening af denne sag med den foreliggende sag.
- 59 Ved særskilt dokument, indgivet til Domstolens Justitskontor den 27. juli 2006, anmodede Mindo om forening af sag T-19/06 med den foreliggende sag. Den 21. august 2006 fremkom Alliance One med sine bemærkninger til denne begæring og erklærede sig enig i, at de to sager burde forenes.
- 60 Kommissionen har ved skrivelse indleveret til Rettens Justitskontor den 21. august 2006 over for Retten tilkendegivet, at den ikke fandt, at foreningen af disse sager mærkbart ville forbedre procedurernes effektivitet, og at den har overladt det til Retten at vurdere nytteværdien heraf.

- 61 Retten har ikke efterkommet begæringen om forening.
- 62 Den 24. november 2009 stillede Retten inden for rammerne af foranstaltningerne med henblik på sagens tilrettelæggelse, som fastsat i Rettens procesreglements artikel 64, Alliance One et skriftligt spørgsmål, som virksomheden besvarede inden for den fastsatte frist. Den 2. februar 2010 har Kommissionen fremsat sine bemærkninger til svaret fra Alliance One.
- 63 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten (Tredje Afdeling) besluttet at indlede den mundtlige forhandling og som en foranstaltning med henblik på sagens tilrettelæggelse i henhold til Rettens procesreglements artikel 64 anmodet parterne om at fremlægge en række dokumenter. Parterne har efterkommet denne anmodning inden for den fastsatte frist.
- 64 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret spørgsmål fra Retten i retsmødet den 28. september 2010.
- 65 Alliance One har nedlagt følgende påstande:
- Artikel 1, stk. 1, i den anfægtede beslutning annulleres, for så vidt som den vedrører SCC, Dimon Inc. og Alliance One.
 - Som følge heraf nedsættes den bøde, der blev pålagt Transcatab og Dimon Italia (Mindo), således at bøderne ikke overstiger 10% af deres omsætning i det seneste regnskabsår.

- Subsidiært nedsættes den bøde, der blev pålagt Transcatab og Dimon Italia (Mindo), eftersom multiplikationsfaktoren ikke fandt anvendelse.

- Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

⁶⁶ Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

- Frifindelse.

- Alliance One tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

⁶⁷ Til støtte for sit søgsmål har Alliance One i det væsentlige påberåbt sig tre anbringender, som er opdelt i flere led. Det første anbringende, der er gjort gældende principalt, vedrører tilsidesættelse af reglerne om at tilskrive moderselskabet ansvaret for overtrædelser, der er begået af dets datterselskab, samt tilsidesættelse af retten til forsvar. Det andet anbringende vedrører tilsidesættelse af artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, for så vidt som den pålagte bøde overstiger 10% af den af henholdsvis Transcatab og Dimon Italia i 2005 realiserede omsætning samt tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet ved fastsættelsen af den endelige bøde. Alliance One har ligeledes, subsidiært, fremsat et tredje anbringende, ifølge hvilket Kommissionen har begået en retlig og materiel fejl samt tilsidesat proportionalitetsprincippet og begrundelsespligten ved fastlæggelsen af multiplikationsfaktoren.

A — Det første anbringende vedrørende tilsidesættelse af reglerne om at tilskrive et moderselskab ansvar for overtrædelser, der er begået af dets datterselskab, samt vedrørende tilsidesættelse af retten til forsvar

- 68 Dette anbringende kan opdeles i fire led. Inden for rammerne af det første led har Alliance One gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat reglerne om at tilskrive moderselskabet ansvar for dets datterselskabs adfærd. Inden for rammerne af det andet led fremfører Alliance One, at SCC og Dimon Inc. har skaffet Kommissionen bevismateriale for, at de ikke har udøvet en bestemmende indflydelse på deres datterselskaber, hvilket Kommissionen i det væsentlige har set bort fra. Inden for rammerne af det tredje led bebrejder Alliance One Kommissionen, at den har tilsidesat SCC's og Dimon Inc.'s ret til forsvar ved at anvende dokumenter, der ikke er blevet nævnt i klagepunktsmeddelelsen, og dokumenter, der ikke kunne gives aktindsigt i, for at anfægte det af SCC og Dimon Inc. fremlagte bevismateriale. Inden for rammerne af det fjerde led har Alliance One gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat bevisbyrdereglerne.

1. Om første led vedrørende tilsidesættelse af reglerne om at tilskrive et moderselskab ansvar for dets datterselskabs adfærd

a) Parternes argumenter

- 69 Alliance One hævder, at Kommissionen har begået en fejl ved at konkludere, at SCC og Dimon Inc. udøvede en bestemmende indflydelse på henholdsvis Transcatob og Dimon Italia i overtrædelsesperioden, og ved af den grund at holde Alliance One for solidarisk ansvarlig for Transcatob's og Dimon Italias ulovlige adfærd.

- 70 Ifølge Alliance One bygger den anfægtede beslutning på en fejlagtig fortolkning af den relevante retspraksis, når det konstateres, at det kan antages, at et moderselskab, der ejer samtlige kapitalandele i et datterselskab, udøver en bestemmende indflydelse på dennes forretningsadfærd. Til støtte for sit synspunkt har Alliance One påberåbt sig flere af Domstolens domme, generaladvokaternes forslag til afgørelser, der har givet anledning til disse domme, samt visse af Rettens domme. Det fremgår bl.a. af Domstolens dom af 16. november 2000, Stora Kopparbergs Bergslags mod Kommissionen (sag C-286/98 P, Sml. I, s. 9925), som er blevet bekræftet af andre domme, at det altid er nødvendigt at fremlægge yderligere beviser end blot bevis for, at moderselskabet ejede samtlige kapitalandele i datterselskabet på det tidspunkt, hvor dette begik en overtrædelse af artikel 81, stk. 1, EF, for at antage, at moderselskabet udøvede en bestemmende indflydelse på dets datterselskabs adfærd og for således at gøre moderselskabet solidarisk ansvarlig for den af datterselskabet begåede overtrædelse.
- 71 Endvidere har Kommissionen ofte i sin beslutningspraksis anført, at den omstændighed alene, at en virksomhed ejer samtlige kapitalandele i et datterselskab, som er direkte involveret i overtrædelsen af konkurrenceretten, ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at fastslå dens ansvar, og som følge heraf er yderligere bevis nødvendigt for med sikkerhed at fastslå en koncerns ansvar for et af dens datterselskabers adfærd, når moderselskabet ikke har deltaget direkte i kartellet.
- 72 Alliance One har bl.a. henvist til sager, hvor Kommissionen ikke har erklæret moderselskabet for ansvarligt for dets datterselskabs adfærd, idet Alliance One i særdeleshed har kritiseret den fremgangsmåde, der er fulgt af Kommissionen i den sag, der gav anledning til beslutning af 20. oktober 2004 (sag COMP/C.38 238/B.2 — Råtobak — Spanien), og til sager, hvor Kommissionen har erklæret moderselskabet ansvarligt på grund af dets direkte deltagelse i kartellet eller har baseret sig på andre forhold for at fastslå moderselskabets ansvar.

73 Det fremgår bl.a. af Kommissionens beslutningspraksis, at denne ligeledes kræver andre beviser »ud over« den omstændighed alene, at et selskab ejer samtlige kapitalandele i dets datterselskab, såsom:

- moderselskabets direkte medvirken til overtrædelserne
- moderselskabets ansvar for gennemførelsen af overtrædelserne
- moderselskabets deltagelse i møder, hvor konkurrencebegrænsende former for praksis er blevet nævnt
- den omstændighed, at moderselskabet ikke har bekræftet eller omtalt dets datterselskabs selvstændighed
- den omstændighed, at moderselskabet har præsenteret sig som den eneste ordfører under proceduren
- forhold, der angiver, at moderselskabet havde »kendskab til« aftaler, eller den omstændighed, at moderselskabet ikke udtrykkeligt har anfægtet, at det havde kendskab til den ulovlige adfærd.

74 Endelig fremgår det af en gennemgang af retspraksis og Kommissionens beslutningspraksis, at

- det påhviler Kommissionen at bevise, at moderselskabet udøvede en bestemmende indflydelse på dets datterselskab

- bevisbyrden ikke er vendt, men blot gjort nemmere, når datterselskabet er 100 % kontrolleret, i det omfang andre forhold eller indicier er blevet samlet for at underbygge denne konklusion

- det udelukkende er i tilfælde af, at moderselskabet ejer datterselskabet 100 %, og hvor der er andre indicier på dets indblanding, at moderselskabets ansvar kan formodes, og at bevisbyrden for, at det ikke har været involveret, er overgået til moderselskabet

- denne formodning altid kan afkræftes, hvis Alliance One er i stand til at skaffe tilstrækkelige beviser for, at selv om Alliance One har kunnet udøve en bestemmende indflydelse, har det ikke gjort det i denne sag.

⁷⁵ Alliance One anfægter således den fortolkning, som Kommissionen har anlagt i den anfægtede beslutning af retspraksis, og understreger, at Kommissionen i løbet af proceduren udelukkende havde gjort gældende, at SCC og Dimon Inc. ejede samtlige kapitalandele i deres italienske datterselskaber, idet Kommissionen betragtede dette som tilstrækkeligt til at overføre bevisbyrden til parterne.

⁷⁶ Ved at Kommissionen uberettiget har overført bevisbyrden til SCC og Dimon Inc., har den ændret en formodning juris tantum til en formodning juris et de jure, dvs. en formodning, som ikke kan afkræftes med modargumenter.

⁷⁷ Således er bevisbyrden for, at et moderselskab udøver en bestemmende indflydelse på dets datterselskab, ikke vendt, når datterselskabet er ejet 100 %. I det foreliggende tilfælde kunne denne bevisbyrde udelukkende have været overført til Alliance One, hvis Kommissionen havde anført overbevisende indicier for, at Transcatab og Dimon Italia i overtrædelsesperioden var underlagt en bestemmende indflydelse fra deres moderselskabers side.

- 78 Efter sagsøgerens opfattelse har Kommissionen begået en retlig fejl ved at forudsætte Dimon Inc.'s og SCC's ansvar for deres respektive datterselskabers adfærd.
- 79 Kommissionen har anført, at dette led i det første anbringende skal forkastes.

b) Rettens bemærkninger

- 80 Det skal bemærkes, at konkurrenceretten vedrører virksomheders aktiviteter (Domstolens dom af 7.1.2004, forenede sager C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P og C-219/00 P, Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 123, præmis 59), og at begrebet virksomhed angiver enhver enhed, som udøver økonomisk virksomhed, uanset denne enheds retlige status og dens finansieringsmåde (Domstolens dom af 28.6.2005, forenede sager C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P — C-208/02 P og C-213/02 P, Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5425, præmis 112, og af 10.9.2009, sag C-97/08 P, Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8237, præmis 54).
- 81 Det fremgår af retspraksis, at begrebet virksomhed i denne kontekst skal forstås som en økonomisk enhed, også når denne økonomiske enhed juridisk set udgøres af flere fysiske eller juridiske personer (Domstolens dom af 14.12.2006, sag C-217/05, Confederación Española de Empresarios de Estaciones de Servicio, Sml. I, s. 11987, præmis 40, dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 55, og Rettens dom af 15.9.2005, sag T-325/01, DaimlerChrysler mod Kommissionen, Sml. II, s. 3319, præmis 85).

- 82 Når en sådan økonomisk enhed overtræder konkurrencereglerne, påhviler det den ifølge princippet om personligt ansvar at stå til regnskab for overtrædelsen (jf. i denne retning Domstolens dom af 8.7.1999, sag C-49/92 P, Kommissionen mod Anic Partecipazioni, Sml. I, s. 4125, præmis 145, og af 11.12.2007, sag C-280/06, ETI m.fl., Sml. I, s. 10893, præmis 39, samt dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 56).
- 83 Overtrædelse af konkurrenceretten skal utvetydigt henføres til en juridisk person, der vil kunne blive pålagt en bøde. Med henblik på anvendelsen og gennemførelsen af Kommissionens beslutninger på det konkurrenceretlige område er det nødvendigt at identificere en enhed, der har status som juridisk person, som adressat for beslutningen (jf. i denne retning Rettens dom af 20.4.1999, forenede sager T-305/94 - T-207/94, T-313/94 - T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 og T-335/94, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 931, præmis 978).
- 84 Det følger af fast retspraksis, at et datterselskabs adfærd kan tilregnes moderselskabet, bl.a. når datterselskabet, selv om det er en selvstændig juridisk person, ikke frit bestemmer sin adfærd på markedet, men i det væsentlige følger instrukser fra moderselskabet, navnlig under hensyn til de økonomiske, organisatoriske og juridiske forbindelser mellem disse to virksomheder (jf. dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 58 og den deri nævnte retspraksis).
- 85 I en sådan situation, hvor moderselskabet og datterselskabet er en del af samme økonomiske enhed og således udgør én virksomhed i artikel 81 EF's forstand, kan Kommissionen rette en beslutning, hvorved der pålægges en bøde, til moderselskabet, uden at der kræves en konstatering af, at sidstnævnte var direkte impliceret i overtrædelsen (jf. i denne retning dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 59).

- 86 Det fremgår ligeledes af retspraksis, at i det konkrete tilfælde, hvor moderselskabet ejer 100 % af det datterselskab, som har overtrådt konkurrencereglerne, kan det pågældende moderselskab dels udøve en bestemmende indflydelse på dette datterselskabs adfærd, dels foreligger der en afkræftelig formodning om, at det pågældende moderselskab faktisk udøver en bestemmende indflydelse på datterselskabets adfærd (jf. dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 60 og den deri nævnte retspraksis).
- 87 Det er under disse omstændigheder tilstrækkeligt, at Kommissionen beviser, at hele kapitalen i et datterselskab ejes af moderselskabet, for at formode, at moderselskabet udøver en bestemmende indflydelse på dette datterselskabs handelspolitik. Kommissionen vil derefter være i stand til at anse moderselskabet for at være holdt solidarisk ansvarlig for betaling af den bøde, som er pålagt datterselskabet, medmindre dette moderselskab, som det påhviler at afkræfte den pågældende formodning, fører tilstrækkelige beviser med henblik på at godtgøre, at dets datterselskab optræder selvstændigt på markedet (jf. i denne retning dommen i sagen Stora Kopparbergs Bergslags mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor, præmis 29, og dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 61).
- 88 Selv om det er korrekt, at Domstolen i præmis 28 og 29 i dommen i sagen Stora Kopparbergs Bergslags mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor, ud over ejerskab af 100 % af datterselskabets kapital, har henvist til andre omstændigheder, såsom den omstændighed, at moderselskabet ikke har bestridt at have udøvet en indflydelse på datterselskabets handelspolitik, og den omstændighed, at de to selskaber har været repræsenteret af de samme personer under den administrative procedure, forholder det sig ikke desto mindre således, at Domstolen kun har henvist til sådanne omstændigheder for at redegøre for de forskellige forhold, som Retten havde støttet sine overvejelser på, og ikke for at betinge iværksættelsen af formodningen nævnt ovenfor i præmis 86 af fremlæggelsen af yderligere indicier vedrørende moderselskabets faktiske udøvelse af indflydelse (jf. dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 62 og den deri nævnte retspraksis, og Rettens dom af 8.10.2008, sag T-69/04, Schunk og Schunk Kohlenstoff-Technik mod Kommissionen, Sml. II, s. 2567, præmis 57).

- 89 Det fremgår af den anfægtede beslutning, at for at tilregne et moderselskab ansvaret for den af dets datterselskab begåede overtrædelse, har Kommissionen taget udgangspunkt i forudsætningen om, at en sådan tilregning kan foretages, når moderselskabet og datterselskabet indgår som en del af samme økonomiske enhed og derfor udgør én virksomhed i artikel 81 EF's forstand (jf. 325. betragtning til den anfægtede beslutning).
- 90 Det centrale forhold, som Kommissionen har støttet sig på for at fastslå, at moderselskabet kunne tilregnes dets datterselskabs ulovlige adfærd, er sidstnævntes manglende selvstændighed i forhold til dets adfærd på markedet. Denne manglende selvstændighed er den naturlige følge af moderselskabets udøvelse af en »bestemmende indflydelse« på datterselskabets adfærd, idet moderselskabets udøvelse af en sådan indflydelse må formodes i det tilfælde, hvor et moderselskab ejer hele kapitalen i dets datterselskab (jf. 329. og 330. betragtning til anfægtede beslutning).
- 91 I 331. betragtning til den anfægtede beslutning har Kommissionen fundet, at i det foreliggende tilfælde »manglede« Deltafina, Dimon Italia og Transcatlab »selvstændighed«, eftersom de var 100 % ejet af deres respektive moderselskaber.
- 92 I modsætning til hvad Alliance One har anført, nemlig at Kommissionen i det foreliggende tilfælde har ændret en formodning »juris tantum« til en formodning »juris et de jure«, fjerner denne argumentation sig ikke fra logikken om en afkræftelig formodning. Ligesom det er tilfældet med andre afkræftelige formodninger, der er accepteret i konkurrenceretten, gælder det, at hvis en faktisk omstændighed retligt kan antages af Kommissionen, betragtes den som fastslået i det omfang, den berørte virksomhed ikke afkræfter formodningen ved at fremlægge overbevisende modbeviser (jf. Domstolens dom i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt i præmis 82 ovenfor, præmis 121 og 126, og af 8.7.1999, sag C-199/92 P, Hüls mod Kommissionen, Sml. I, s. 4287, præmis 162 og 167). I øvrigt fører nævnte formodning, der i lyset af dens afkræftelige karakter i hvert enkelt tilfælde kan gendrives, ikke

til, at der automatisk pålægges moderselskabet, som ejer hele aktiekapitalen i dets datterselskab, ansvar, hvilket ville være imod princippet om det personlige ansvar, som konkurrenceretten hviler på.

- 93 Kommissionen har derfor ikke tilsidesat reglerne om at tilskrive moderselskabet ansvar for dets datterselskabs adfærd ved i det væsentlige at holde SCC og Dimon Inc., hvis successor er Alliance One, der blev stiftet ved deres fusion, ansvarlige for den af deres datterselskaber Transcatab og Dimon Italia begåede overtrædelse.
- 94 Det må konstateres, at der ikke kan rejses tvivl om en sådan konklusion med de argumenter, der er fremført af Alliance One som svar på Rettens skriftlige spørgsmål vedrørende følgerne af dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor. Ifølge Alliance One har Domstolen for det første i den nævnte dom anlagt en urigtig fortolkning af tidligere retspraksis, navnlig dommen i sagen Stora Kopparbergs Bergslags mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor, og under alle omstændigheder er retspraksis ikke entydig i den forbindelse. For det andet er de faktiske omstændigheder i den sag, som gav anledning til dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, forskellige fra den foreliggende sags faktiske omstændigheder, eftersom flere datterselskaber var indblandet i kartellet, og som følge heraf var det vanskeligere at påvise, at moderselskabet ikke havde kendskab til de konkurrenceforvridende aktiviteter. Hvad imidlertid angår det første argument er det tilstrækkeligt at konstatere, at det fremgår af dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor (jf. ligeledes i denne retning forslag til afgørelse fra generaladvokat Kokott forud for dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, Sml. I, s. 8241, punkt 60 og 61), at Domstolen ikke kun har taget hensyn til den retspraksis, som Alliance One bygger en stor del af sin argumentation på, og bl.a. dommen i sagen Stora Kopparbergs Bergslags mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor, men ligeledes har givet en entydig fortolkning af den tidligere retspraksis (dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 58-62). Hvad angår det andet argument er det tilstrækkeligt at konstatere, at den påståede forskel mellem den sag, der gav anledning til dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, og den foreliggende sag ikke er relevant, eftersom kriteriet for tilregnelser af ansvar i den første sag på ingen måde drejede sig om moderselskabets direkte eller indirekte kendskab til de aktiviteter, der blev

gennemført af moderselskabet eller af datterselskaberne. Således som Kommissionen med rette har anført, har et sådant element under alle omstændigheder ikke på nogen måde været taget i betragtning i denne dom.

- ⁹⁵ Under hensyn til samtlige de anførte betragtninger bør det første anbringendes første led forkastes som ubegrundet.

2. Om andet led vedrørende manglende kendskab til det bevismateriale, der er fremskaffet af SCC og Dimon Inc., med henblik på at afkræfte formodningen

a) Parternes argumenter

- ⁹⁶ Alliance One har anført, at selv om SCC og Dimon Inc. ikke var forpligtet til det, skaffede de et varieret og komplet bevismateriale, som påviser, at de ikke havde deltaget i kartellet eller udøvet indflydelse på deres datterselskabers adfærd, ligesom de klart godtgjorde, at der ikke forelå nogen af de med retspraksis sanktionerede situationer i den foreliggende sag. Dette materiale beviser derfor, at SCC og Dimon Inc. ikke har udøvet en bestemmende indflydelse på deres datterselskaber og ikke har været i stand til at udøve en sådan.
- ⁹⁷ Alliance One har endvidere kritiseret Kommissionen for at have anlagt en forkert fortolkning af det af SCC og Dimon Inc. fremskaffede bevismateriale. Således kritiserer Alliance One ikke kun flere passager i den anfægtede beslutning, hvor Kommissionen gennemgår og afviser dette bevismateriale, men endvidere også den anvendelse, den har gjort af de påberåbte dokumenter.

- 98 Ifølge Alliance One gjorde svarene fra SCC og Dimon Inc. på klagepunktsmeddelelsen det meget klart, at de to koncerner udgjorde en stærkt decentraliseret opbygning, især i lyset af de særtræk, som karakteriserer det italienske marked for råtabak. Således var moderselskabets udøvelse af en bestemmende indflydelse uforenelig med behovet på markedet. I øvrigt ville den omstændighed, at disse to koncerner har datterselskaber på det nationale tobaksmarked i flere lande, hvor hvert enkelt selskab har sine særegenheder, gøre det umuligt på nogen som helst måde at udøve en kommerciel indflydelse på datterselskaberne.
- 99 Transcatab og Dimon Italia har for deres vedkommende forklaret, at de altid havde været selvstændige selskaber på markedet, og at de bestemte deres egen handelspolitik på det område. For så vidt angår salget af forarbejdet tobak har Alliance One bemærket, at datterselskaberne opererede som uafhængige selskaber i forhold til kunderne. I den forbindelse gør Alliance One opmærksom på, at salget af forarbejdet tobak inden for koncernen mellem september 1995 og juni 2001 kun udgjorde en ganske lille del af Dimon Italias samlede salg (mellem 20 og 30 %), idet størstedelen af virksomhedens tobak blev afsat direkte til andre kunder.
- 100 I replikken har Alliance One endvidere anført, at der ikke, i modsætning til hvad Kommissionen har anført, foreligger nogen retspraksis, der kræver, at parterne under en procedure påviser særlige forhold ved deres koncern som berettigelse for et datterselskabs selvstændighed. I øvrigt har SCC og Dimon Inc. klart påvist, at der ikke var tilvejebragt nogle af de forhold, som er krævet af retspraksis, i deres sag.
- 101 Hvad i særdeleshed angår det af SCC fremskaffede bevismateriale med henblik på at bevise, at selskabet ikke havde nogen bestemmende indflydelse på dets italienske datterselskab Transcatab, har Alliance One bemærket:
- Transcatabs bestyrelse var hovedsageligt sammensat af italienske revisorer, og ingen af disse havde tidligere eller efterfølgende haft hverken direkte eller indirekte tilknytning til SCC. I øvrigt var SCC's rolle i udvælgelsen af selskabets

repræsentanter begrænset til formelt at udnævne de personer, der var udpeget af Transcatabs administrerende direktør, som på sin side var helt uafhængig af SCC.

- I henhold til artikel 19 i Transcatabs vedtægter havde dennes bestyrelse de videst mulige beføjelser til at lede selskabet.

- Fra og med den 4. august 1994, dvs. før SCC's fulde overtagelse af kontrollen med Transcatab, blev Transcatabs adfærd udelukkende fastlagt af dets administrerende direktør, som, således som det fremgår af referatet fra mødet af samme dag i Transcatabs bestyrelse, af Transcatab var blevet betroet samtlige de i vedtægternes artikel 19 opregnede beføjelser på området for selskabets almindelige og særlige aktiviteter. Denne situation er aldrig blevet ændret af SCC, og den administrerende direktør har hele tiden været den samme person.

- Transcatabs handelspolitik blev derfor afgjort udelukkende af dets administrerende direktør, således som referaterne fra bestyrelsesmøderne bekræfter det, under hvilke han som udgangspunkt begrænsede sig til at informere de andre bestyrelsesmedlemmer om selskabets handelsmæssige situation, og disse godkendte formelt direktørens dispositioner efterfølgende.

¹⁰² Disse elementer er tilstrækkelige til at afkræfte Kommissionens formodning.

¹⁰³ Alliance One anfægter endvidere Kommissionens argumentation om, at SCC ikke var i stand til at bevise, at Transcatabs administrerende direktør ikke udgik fra Transcatab selv; under alle omstændigheder havde Transcatabs andre bestyrelsesmedlemmer gennemførelsesbeføjelser, og SCC har ikke bevist, at disse medlemmer var valgt af den administrerende direktør og ikke udpeget af Transcatab selv.

- 104 Hvad for det første angår den administrerende direktørs selvstændighed pointerer Alliance One, at virksomheden har påvist, at der ikke fandtes nogen forbindelse mellem denne direktør, som blev udpeget lang tid før SCC's overtagelse af datterselskabet, og SCC. Under alle omstændigheder tilkom det Kommissionen at påvise, at Transcatabs ledelse var blevet udpeget af SCC, før denne opnåede den fulde kontrol med Transcatab.
- 105 Hvad for det andet angår de andre bestyrelsesmedlemmers udøvende beføjelser anfører Alliance One i første række, at uddelegeringen til den administrerende direktør af de almindelige og de særlige beføjelser til at drive selskabet ikke er blevet bestridt af Kommissionen. For det andet afviser Alliance One det påståede detaljerede bevismateriale, der viser, at andre bestyrelsesmedlemmer, f.eks. S.M., bestred udøvende poster, og tillægger ikke dette materiale nogen særlig værdi, eftersom det dels ikke angiver, at der var en delt beføjelse til at forvalte Transcatabs aktiviteter, dels ikke afslører nogen indblanding fra bestyrelsesmedlemmernes side i fastlæggelsen af Transcatabs indkøbspolitik. Under alle omstændigheder kan disse dokumenter ikke med rette påberåbes af Kommissionen, eftersom de stammer fra tiden forud for starten på det omstridte kartel.
- 106 Det fremgår i øvrigt af et eksempel på referat fra bestyrelsesmøder, som Alliance One har lagt blandt sagsakterne, at den administrerende direktør informerede de andre bestyrelsesmedlemmer om selskabets handelsmæssige situation, og at disse automatisk godkendte alle direktørens dispositioner efterfølgende. Derimod eksisterer der ikke noget bevis for nogen indblanding fra andre bestyrelsesmedlemmer i selskabets handelspolitik.
- 107 For det tredje har Alliance One anført, at spørgsmålet om, hvorvidt Transcatabs bestyrelsesmedlemmer var udpeget af SCC, er irrelevant, eftersom de — selv om andre bestyrelsesmedlemmer var blevet udpeget af SCC — ikke havde haft nogen beføjelse til at lede Transcatabs aktiviteter.

- 108 Det fremgår endvidere af visse af de til sagsakterne tilføjede dokumenter, at selskabsdeltagerne nøjedes med at godkende årsrapporterne. I øvrigt er der ikke noget bevis for, at den administrerende direktør havde drøftelser med de andre bestyrelsesmedlemmer og endnu mindre med moderselskabet, om Transcatabs indkøbspolitik. Forekomsten af en række nødvendige kontakter, som dog stod helt uden for driften af de lokale aktiviteter, kan ikke udgøre et beviskriterium for, at moderselskabet udøvede indflydelse på dets datterselskab.
- 109 Hvad derimod angår det af Dimon Inc. fremskaffede bevismateriale med henblik på at påvise fraværet af enhver bestemmende indflydelse på dets datterselskab Dimon Italia har Alliance One bemærket:
- Dimon Italias bestyrelse var sammensat af eksperter på det italienske marked for rå tobak, og Dimon Inc. udpegede ikke noget medlem til den bestyrelse, efter at den overtog kontrollen med Dimon Italia, med undtagelse af to personer, som udøvede hverv, der var knyttet til finansielle aspekter, og V.R. (udpeget i 1998), som var direktør hos Reditab Srl, et selskab, som hans familie ejede 50 % af, mens de resterende 50 % var ejet af Dibrell Brothers Inc., som var blevet erhvervet i slutningen af 1995 af Dimon Inc. Sidstnævnte uddelegerede derfor kontrollen med Dimon Italia til personer, som havde et uovertruffet kendskab til det lokale marked.
 - De ansvarlige direktører for indkøb, dvs. V. og F.R. (medlemmer af R-familien) og B. (tidligere direktør for Dibrell Italia), nød selv efter Dimon Inc.'s overtagelse af kontrollen fuldstændig uafhængighed ved fastlæggelsen af Dimon Italias indkøbsstrategi.
 - Der var ikke nogen overlapning mellem på den ene side Dimon Italias direktører og indkøbsafdeling og på den anden side direktørerne for Dimon Inc. eller for noget andet selskab i Dimon-koncernen, og ingen af bestyrelsesmedlemmerne havde nogensinde været bestyrelsesmedlem i nogen af koncernselskaberne eller besiddet ledelsesposter eller overordnede poster i disse selskaber.

- 110 Kommissionens argument om, at Alliance One ikke har bestridt, at Dimon Inc. udpegede bestyrelsesmedlemmerne i Dimon Italia, efter at Dimon Inc. erhvervede ene-kontrol over Dimon Italia, har Alliance One i sin replik anfægtet som ubegrundet.
- 111 I den forbindelse bebrejder Alliance One for det første Kommissionen, at den har undladt at gøre opmærksom på, at da Dimon Inc. overtog Dimon Italia (på det tidspunkt Reditab), fortsatte Reditabs tre bestyrelsesmedlemmer med deres funktioner, og at der ikke blev udpeget noget nyt bestyrelsesmedlem til Dimon Italia før den 1. januar 1996. Det var på dette tidspunkt, da antallet af bestyrelsesmedlemmer steg fra tre til fem, at Dimon Inc. udpegede V.R., tidligere leder af Reditab og medlem af selskabets grundlæggerfamilie, samt N., ekspert i indkøb, som aldrig tidligere havde haft nogen kontakt med Dimon-koncernen.
- 112 Efter at Dimon Italia blev overtaget fuldt ud, udpegede Dimon Inc. kun to finansielle eksperter, W.M., udskiftet med C., som ikke blandede sig i datterselskabets indkøbspolitik og ikke var bestyrelsesmedlem i nogen af de andre selskaber i Dimon-koncernen, og i 1998 F.R., som havde forbindelser til selskabet, før det blev købt af Dimon Inc.
- 113 I modsætning til, hvad Kommissionen har gjort gældende, var W.M. imidlertid ansat i Dimon International Services Ltd, et søsterselskab til Dimon Italia, og havde ikke nogen tilknytning til Dimon International og udøvede heller ikke ledelsesbeføjelser i Dimon Italia. Som følge heraf kunne udpegelsen af W.M. ikke bevise, at Dimon Inc. »udøvede« kontrol med Dimon Italias handelspolitik.

- 114 For det andet har Alliance One anfægtet Kommissionens synspunkt om, at det er tilstrækkeligt at påvise, at moderselskabet blot har udpeget et bestyrelsesmedlem for at bevise, at moderselskabet udøvede en reel indflydelse på dets datterselskabs adfærd. Ifølge retspraksis er det eneste relevante bevismiddel at fastslå, om den udpegede person havde beføjelse til at forvalte datterselskabets aktiviteter, og om denne samtidigt ligeledes var bestyrelsesmedlem i andre selskaber i koncernen, hvilket ikke er tilfældet med de af Dimon Inc. udpegede personer.
- 115 For det tredje har Alliance One bemærket den rolle, som familien R spillede. I modsætning til, hvad Kommissionen har anført, forvaltede V.R., som medlem af den familie, som tidligere ejede Reditab, dette selskabs aktiviteter på det tidspunkt, hvor det blev overtaget af Dimon Inc., og fortsatte med at gøre dette efterfølgende, først som direktør for indkøb og derefter som bestyrelsesmedlem.
- 116 For det fjerde har Alliance One anført, at B. var bestyrelsesmedlem før Dimon Inc.'s overtagelse af selskabet, og at der ikke er bevis for anden forbindelse mellem B. og Dimon Inc. Den omstændighed, at B., således som Kommissionen har hævdet, var indblandet i kartellet, afslører intet vedrørende eventuelle forbindelser med moderselskabet og beviser ikke, at moderselskabet var indblandet i eller havde kendskab til disse former for konkurrenceforvridende praksis.
- 117 For det femte har Alliance One bebrejdet Kommissionen, at den ikke tog højde for den manglende overlappning mellem Dimon Italias ledelse og dens indkøbsafdeling og ledelsen af Dimon Inc. eller af ethvert andet selskab i Dimon-koncernen.

- 118 Hvad endelig angår de i den anfægtede beslutning nævnte dokumenter, der omhandler de påståede kommunikationsveje mellem Dimon Italia og resten af Dimon-koncernen, har Alliance One først gjort gældende, at disse dokumenter er utilstrækkelige for at tilregne Dimon Inc. ansvaret for dets datterselskabs adfærd, eftersom de ikke vedrører Dimon Italias handelspolitik.
- 119 I særdeleshed har Alliance One gjort gældende, at de dokumenter, der vedrører mødet hos APTI, er af generel karakter og ikke afspejler Dimon Italias handelspolitik. Den e-mail, der blev sendt den 12. februar 2002 af C. til S., angiver udelukkende, at Dimon Italia handlede som en selvstændig enhed på det nationale marked for rå tobak. Hvad angår B's e-mail af 10. maj 2001 til S. har Alliance One anfægtet den fortolkning, som Kommissionen har foretaget heraf i sit svarskrift, nemlig at den beviser, at Dimon Inc. var bekendt med kartellet, eftersom det drejer sig om en ny indsigelse, der derfor ikke kan realitetsbehandles. Ydermere forklarer og beviser dette dokument på ingen måde Kommissionens påstand om, at S. var bekendt med kartellet. Denne påstand er i øvrigt helt ubegrundet, eftersom det fremgår af dette dokument, at det henviser til salg af forarbejdet tobak og ikke til indkøb af rå tobak, og at hovedformålet med mødet, som er foreslået heri, var at drøfte en kunde, som producerede tobak. Hvad angår de dokumenter, som har til formål at underbygge Kommissionens påstand om, at Dimon Italia udarbejdede jævnlige rapporter vedrørende høstudbyttet for de andre selskaber i Dimon-koncernen, har Alliance One anfægtet den af Kommissionen dragne konklusion, eftersom Kommissionen kun baserer sig på en ubegrundet formodning. Endvidere kan disse dokumenter ikke understøtte konklusionen om, at Dimon Italia var underlagt Dimon Inc.'s indflydelse ved fastlæggelsen af virksomhedens indkøbspolitik, eftersom de vedrører et forskelligt marked, nemlig markedet for salg af forarbejdet tobak, og udelukkende tilvejebringer salgsoplysninger og oplysninger om den generelle økonomiske situation i Italien uden at henvise til leverandører, priser eller aftaler med konkurrenter. Især er Dimon Italias politik på området for indkøb af rå tobak aldrig nævnt heri. Alliance One anfører, at mens Kommissionen i den anfægtede beslutning nævner dok. nr. 2892-2893 som et supplerende bevismateriale for forbindelserne mellem moderselskabet og dets datterselskab, nævner Kommissionen ligeledes og for første gang i sit svarskrift dok. nr. 2894-2902. Disse dokumenter, som er blevet fremlagt i sammenhæng med en eventuel fusion af Dimon Italia og Transcatab, kan ikke bevise, at Dimon Inc. blandede sig i Dimon Italias »drift«, og at dennes handelspolitik blev fastsat på koncernniveau. Hvad angår den e-mail, der indeholder Dimon Inc.'s evaluering af Dimon Italias aktiviteter og den af N. udarbejdede rapport,

som er vedhæftet hertil, er der i realiteten kun tale om et »testamente« fra en direktør, hvis mandat er udløbet, og som beskriver den almindelige situation i Dimon Italia. Hvad endelig angår R's e-mail til S., hvis emne var det årlige bestyrelsesmøde, har Alliance One gjort gældende, at virksomheden fremlægger en global vision for dens situation, således som det blev konstateret under det årlige bestyrelsesmøde, og at det på ingen måde udgør noget bevis for, at Dimon Inc. regelmæssigt modtog »detaljerede oplysninger« fra Dimon Italia.

- 120 Alliance One har endelig bestridt den konklusion, som Kommissionen drager af de to nye dokumenter, som er vedlagt i dets svarskrift, nemlig at S. var »en ledende medarbejder på højt niveau i Dimon-selskabskoncernen«, og at Alliance One forsøgte at bagatellisere hans rolle. Ifølge Alliance One bekræfter disse dokumenter kun, at S. var ansvarlig for salgskoordineringen af forarbejdet tobak i Europa.
- 121 Når alt kommer til alt, fremgår det af disse dokumenter, at Dimon Italia var uafhængig i forhold til fastlæggelsen af virksomhedens handelspolitik, og at de eneste oplysninger, som den havde udvekslet med koncernen, var af generel karakter eller vedrørte mere eller mindre specifikke spørgsmål, som er virksomhedens handelspolitik uvedkommende.
- 122 Alliance One finder afslutningsvis, at virksomheden har godtgjort, at de dokumenter, som Kommissionen bygger på ved fastlæggelsen af SCC's og Dimon Inc's ansvar, ikke påviser, at de to virksomheder var i stand til at udøve indflydelse på eller faktisk udøvede indflydelse på henholdsvis Transcatabs og Dimon Italias adfærd. Disse dokumenter underbygger endog ikke nogen konklusion om, at der eksisterede direkte kommunikationsveje mellem nævnte selskaber.

- 123 Ifølge Alliance One er de dokumenter, som Kommissionen henviser til, af generel karakter og beviser ikke, at moderselskaberne var bekendt med det pågældende kartels eksistens. Kommissionen har faktisk ikke fundet noget dokument, der afslører, at SCC eller Dimon Inc. gav instruktioner til deres datterselskaber eller anmodede om, eller for den sags skyld modtog, oplysninger vedrørende deres politik på indkøbsområdet.
- 124 Kommissionen har anført, at dette led i det første anbringende skal forkastes.

b) Rettens bemærkninger

- 125 Indledningsvis skal det bemærkes, således som det er blevet anført i præmis 86 og 87 ovenfor, at når hele kapitalen i et datterselskab ejes af dets moderselskab, kan Kommissionen formode, at sidstnævnte udøver en bestemmende indflydelse på dette datterselskabs adfærd, uden at den er forpligtet til at skaffe yderligere beviser for, at moderselskabet faktisk har udøvet en sådan indflydelse eller havde kendskab til overtrædelsen eller nævnte datterselskabs indblanding i denne overtrædelse. Der er tale om en afkræftelig formodning, der kan afkræftes ved modbevis. Det påhviler derfor moderselskabet, som af Kommissionen betragtes som solidarisk ansvarlig for betalingen af den på dets datterselskab pålagte bøde, at afkræfte denne formodning med beviser, der kan fastslå, at dets datterselskab på selvstændig vis fastsætter sin handlingsstrategi på markedet, og at disse to selskaber derfor ikke udgør en samlet økonomisk enhed. I mangel herpå påvises kontroludøvelsen ved den omstændighed, at formodningen som følge af besiddelsen af hele kapitalen ikke er blevet afkræftet (jf. i denne retning dommen i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 60-62 og den deri nævnte retspraksis, og Rettens dom af 30.9.2009, sag T-175/05, Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 93).

- 126 Med henblik på at vurdere, om et datterselskab selvstændigt bestemmer sin adfærd på markedet, skal der imidlertid tages hensyn til alle de faktorer, der er relevante for de økonomiske, organisatoriske og juridiske forbindelser mellem dette datterselskab og moderselskabet, der kan variere efter de særlige kendetegn i hvert enkelt tilfælde (jf. i denne retning Domstolens dom af 10.9.2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 74, og dom af 1.7.2010, sag C-407/08 P, Knauf Gips mod Kommissionen, Sml. I, s. 6375, præmis 100).
- 127 I det foreliggende tilfælde skal det derfor undersøges, om Kommissionen foretog et urigtigt skøn, da den konkluderede, at de argumenter og beviser, som var fremført for at påvise Transcatabs og Dimon Italias selvstændighed, ikke kunne bevise, at virksomhedernes datterselskaber udøvede en selvstændig adfærd i forhold til deres moderselskaber, og at de ikke udgjorde en samlet økonomisk enhed med moderselskaberne.
- 128 Kommissionen har reserveret 335.-346. betragtning i den anfægtede beslutning til at gennemgå de argumenter og bevismidler, som SCC og Dimon Inc. har fremført i deres svar på klagepunktsmeddelelsen for at bevise, at de ikke udøvede en bestemmende indflydelse på deres datterselskabers handelspolitik. Især i 335.-340. betragtning undersøger og afviser Kommissionen de argumenter af generel karakter, som SCC og Dimon Inc. udleder af den omstændighed, at deres datterselskaber havde en helt selvstændig lokal ledelse. I 341.-346. betragtning til den anfægtede beslutning undersøger og afviser Kommissionen dernæst de mere specifikke argumenter, som SCC og Dimon Inc. har fremført for at afkræfte nævnte formodning.

Vedrørende de forhold af generel karakter, som er påberåbt for at afkræfte formodningen

- 129 Først har Alliance One gjort gældende, at koncernerne SCC og Dimon Inc. havde en stærkt decentraliseret opbygning, idet de rådede over egne lokale ledelser, som var

helt uafhængige, og til hvilke alle funktioner var uddelegeret under hensyn til sær-egenhederne for markederne for råtabak i hver enkelt medlemsstat. Tobaksproducenterne har navnlig behov for at etablere et personligt forhold til deres kunder, dvs. forarbejdningsevne, hvilket rent faktisk gør moderselskabets udøvelse af en bestemmende indflydelse uforenelig med markedsbehovene.

130 Som Kommissionen med rette har anført i 338. betragtning til den anfægtede beslutning, beviser den omstændighed, at et datterselskab har sin egen lokale ledelse og egne midler, imidlertid ikke i sig selv, at selskabet i forhold til sit moderselskab selvstændigt fastlægger sin adfærd på markedet. Den omstændighed, at driften af de løbende aktiviteter betros til den lokale ledelse af et 100 % ejet datterselskab, er gængs praksis, og det kan derfor ikke bevise datterselskabernes reelle selvstændighed. Det samme gælder argumentet om, at SCC og Dimon Inc. er aktive i mange lande.

131 I øvrigt må det i lighed med Kommissionens opfattelse fremhæves, at SCC og Dimon Inc. stod i spidsen for koncerner, som var vertikalt integrerede, idet datterselskaberne koncentrerede sig om indkøb af råtabak, mens moderselskaberne påtog sig markedsføringen af forarbejdet tobak, hvilket yderligere lader bevise, at Dimon Italia og Transcatab udgjorde en samlet økonomisk enhed med deres respektive moderselskaber (jf. i denne retning og analogt Rettens dom af 10.3.1992, sag T-1/89, Shell mod Kommissionen, Sml. II, s.757, præmis 312). I den forbindelse kan der ikke drages nogen konklusion på grundlag af den omstændighed, at moderselskaberne drev virksomhed på særskilte markeder og ikke havde samme leverandører eller kunder. Opdelingen af opgaver mellem datterselskaberne og deres moderselskaber er normal praksis i vertikalt integrerede koncerner og kan ikke afkræfte formodningen om, at SCC og Dimon Inc. faktisk udøvede en bestemmende indflydelse på henholdsvis Transcatabs og Dimon Italias adfærd. Hvad endvidere angår argumentet om, at Dimon Italia ikke solgte hele sin produktion til andre selskaber i Dimon-koncernen, er det tilstrækkeligt at bemærke, at for så vidt som tabellen i replikken bekræfter, at fra 1995 til 2000 udgjorde virksomhedens interne salg i koncernen mellem 20 % og 30 % af dens totale salg, er denne oplysning ikke i modstrid med, hvad Kommissionen har konstateret i 340. betragtning til den anfægtede beslutning, nemlig at de pågældende

koncerner »ofte opkøber og markedsfører tobak, der er indkøbt af deres italienske datterselskaber«.

- 132 Hvad angår argumentet om, at der ikke eksisterer noget fortilfælde, som kræver, at parterne påviser en særegenhed ved deres koncern til retfærdiggørelse af et datterselskabs selvstændighed, er det tilstrækkeligt at konstatere, dels at de af Alliance One nævnte fortilfælde alle vedrører tilfælde, hvor moderselskabet blev holdt ansvarligt, og som på ingen måde angår en gendrivelse af formodningen. Dels forholder det sig således, at skønt Kommissionen i 339. betragtning til den anfægtede beslutning ganske vist har erklæret, at SCC og Dimon Inc. ikke havde ført bevis for en særegenhed ved deres koncern, har Kommissionen ikke desto mindre på ingen måde krævet, at et sådant bevis blev ført. Efter at Kommissionen har undersøgt de af SCC og Dimon Inc. fremførte generelle argumenter, har den nøjedes med at konstatere, at SCC og Dimon Inc. havde påberåbt sig beviser, som ikke kunne påvise, at der forelå en særlig situation i deres koncerner, dvs. en særlig situation, der gik ud over det sædvanlige — for så vidt som formodningen netop bygger på en følgeslutning, der hviler på et erfaringsmæssigt grundlag — og som kunne have gjort det muligt at betragte de italienske datterselskabers aktiviteter som selvstændige i forhold til deres moderselskabers indflydelse. Ud fra det synspunkt kan de særlige forhold på det italienske marked for råtobak ikke i sig selv berettige, at der foreligger en sådan særegenhed.

Vedrørende de særlige forhold, der er påberåbt, med henblik på at afkræfte formodningen

- 133 Alliance One har ligeledes påberåbt sig særlige argumenter vedrørende dels forholdet mellem SCC og Transcatob, dels forholdet mellem Dimon Inc. og Dimon Italia, som beviser, at hverken SCC eller Dimon Inc. udøvede en bestemmende indflydelse på deres italienske datterselskaber.

— Vedrørende forholdet mellem SCC og Transcatab

- 134 For det første har Alliance One bemærket, at Transcatabs bestyrelse hovedsageligt var sammensat af italienske revisorer, som ikke havde nogen direkte eller indirekte tilknytning til SCC, og at SCC nøjedes med formelt at udnævne de personer, der var udpeget af Transcatabs administrerende direktør, som også var helt uafhængig af SCC.
- 135 For det andet har Alliance One fremhævet, at fra den 4. august 1994, dvs. før SCC's fulde overtagelse af kontrollen med Transcatab, blev Transcatabs handelspolitik og generelt virksomhedens »adfærd« bestemt af dets administrerende direktør (presidente del consiglio di amministrazione e amministratore delegato), som bestyrelsen i dette selskab havde betroet samtlige de beføjelser, som tilkom ham i medfør af dette selskabs vedtægters artikel 19. Den omstændighed, at den administrerende direktør, som virkede på tidspunktet for overtrædelsen, blev udnævnt før SCC's overtagelse af Transcatab, vidner ifølge Alliance One i det væsentlige om, set hovedsageligt i lyset af de vide beføjelser, som han råder over, at SCC aldrig udøvede indflydelse på sit italienske datterselskabs adfærd.
- 136 Det må konstateres, at dette argument, som næsten bogstaveligt svarer til det, som SCC har anført i sit svar på klagepunktsmeddelelsen, er blevet gennemgået af Kommissionen, navnlig i 341. og 342. betragtning til den anfægtede beslutning. Kommissionen har heri gjort det klart, dels at før SCC overtog hele kapitalen i Transcatab, kontrollerede SCC allerede Transcatab sammen med dets italienske partner, samt at den omstændighed, at SCC ikke havde foretaget nogen ændring i Transcatabs direktion efter overtagelsen, derfor ikke kunne betragtes som bevis for, at SCC ikke udøvede indflydelse på virksomhedens datterselskab, efter at den var blevet helejer heraf. Dels har Kommissionen gjort gældende, at uddelegeringen af udøvende beføjelser til Transcatabs administrerende direktør, som i mangel af bevis på det modsatte med

rette kunne formodes at være blevet udpeget af SCC, ikke havde forhindret de andre bestyrelsesmedlemmer i at beklæde ledende poster og udøve ledelsesfunktioner.

- 137 Det skal imidlertid bemærkes, at det i mangel af forklaring fra SCC's side er med rette, at Kommissionen tillægger det betydning, at SCC, som havde samtlige beføjelser, da virksomheden blev eneaktionær, til at foretage en delvis eller fuld fornyelse af bestyrelsen, ikke traf nogen foranstaltning i den retning. Det følger heraf, at den omstændighed, at bestyrelsesmedlemmerne, og især J., fortsatte med at beklæde deres poster, kun kan tilskrives en beslutning fra SCC som Transcatabs eneaktionær. I øvrigt er nationaliteten eller identiteten af bestyrelsesmedlemmerne på ingen måde relevante for at vurdere, om der forelå en økonomisk enhed mellem SCC og Transcatab eller ej.
- 138 Den omstændighed, at en enkelt person, nemlig den administrerende direktør, råder over vigtige beføjelser, som denne person har fået delegeret af bestyrelsen, kunne endvidere tværtimod være et vidnesbyrd om moderselskabets ønske om at forenkle udøvelsen af kontrol over sit datterselskab ved konkret at begrænse bestyrelsens rolle til marginale aktiviteter og ved at lægge alle beføjelser i hænderne på en »betroet person«. Det er nemlig ikke sandsynligt, som det er tilfældet med Transcatab, at et multinationalt selskab delegerer alle beføjelserne for et operativt datterselskab på et nationalt marked — eller endog, som Alliance One synes at antyde, ved erhvervelsen af den fulde kontrol godkender en allerede eksisterende bemyndigelse til en fysisk person, som ved at agere helt selvstændigt og uden efter det påståede at være blevet udpeget af eneaktionæren, selv vælger bestyrelsesmedlemmerne og dermed afskærer alle andre fra enhver indflydelse på selskabets drift, og som, hvis Alliance Ones forudsætning skulle antages, rent faktisk ikke står til regnskab over for nogen som helst for sine handlinger.
- 139 Henset ligeledes til, at en delegation af beføjelser til et datterselskabs administrerende direktør på ingen måde er usædvanlig, kan et sådant argument således ikke afkræfte formodningen om moderselskabets udøvelse af kontrol over Transcatab.

¹⁴⁰ I øvrigt er det med rette, at Kommissionen, som skulle tage stilling til visse af de af SCC fremlagte beviser som svar på klagepunktsmeddelelsen, for at vurdere troværdigheden af SCC's udtalelser har taget højde for visse dokumenter såsom dem, der er nævnt i 342. betragtning til den anfægtede beslutning, og som angiver, at i det mindste et andet bestyrelsesmedlem, S.M., var virksomhedens vicedirektør, mens J. var dens administrerende direktør og afholdt ugentlige møder med lederne af alle virksomhedens afdelinger for at drøfte dennes politik og gav instruktioner hvad angår en lang række spørgsmål. Alliance Ones påstand om, at disse dokumenter stammer fra før overtrædelsesperioden, kan ikke tages til følge. Det må konstateres, at de blev anvendt af Kommissionen til at vurdere, hvor plausibel den tese er, som er fremsat af SCC i dennes svar på klagepunktsmeddelelsen og gentaget af Alliance One i dennes skrifter, ifølge hvilken bemyndigelsen af den administrerende direktør havde den virkning, at den afskar alle andre fra enhver indflydelse på virksomhedens forvaltning. Eftersom disse dokumenter beviser, at på et tidspunkt, hvor bemyndigelsen af J. allerede havde fundet sted, spillede et andet af Transcatabs bestyrelsesmedlemmer, in casu S.M., en vigtig rolle for forvaltningen af Transcatabs handelspolitik, er den omstændighed, at disse dokumenter vedrører tidsrummet forud for overtrædelsen, ikke relevant.

— Vedrørende forholdet mellem Dimon Inc. og Dimon Italia

¹⁴¹ Vedrørende forholdet mellem Dimon Inc. og Dimon Italia har Alliance One anført, dels at da Dimon Inc. erhvervede kontrol over dets italienske datterselskab, udnævnte virksomheden ikke noget bestyrelsesmedlem til sidstnævnte, med undtagelse af to personer, som udøvede hverv, der grundlæggende var forbundet med finansielle aspekter, og som ikke havde nogen forbindelse til virksomhedens indkøbspolitik. Dels har Alliance One anført, at der ikke er nogen personoverlapping mellem de to virksomheder, i særdeleshed mellem direktørerne, indkøbsafdelingen eller Dimon Italias bestyrelsesmedlemmer og direktørerne eller bestyrelsesmedlemmerne i Dimon Inc. eller i nogen anden virksomhed i Dimon-koncernen. Alliance One har endelig anført, at der ikke var nogen central afdeling i Dimon Inc., som ledede virksomhedens

datterselskabers indkøbsstrategi. Alle disse forhold viser, at Dimon Inc. ikke udøvede nogen afgørende indflydelse på virksomhedens italienske datterselskab.

- 142 Det er imidlertid med rette, at Kommissionen over for Dimon Inc. i 341. betragtning til den anfægtede beslutning har indvendt, at virksomheden allerede havde kontrol med Dimon Italia, før den erhvervede hele kapitalen heri. Den omstændighed, at Dimon Inc. ikke foretog ændringer i Dimon Italias ledelse efter dennes overtagelse, kan derfor ikke betragtes som et bevis for, at Dimon Inc. ikke udøvede nogen indflydelse på lederne af dets italienske datterselskab efter at være blevet enejer heraf.
- 143 I samme 341. betragtning in fine til den anfægtede beslutning fremhæver Kommissionen endvidere, at »det fremgår ligeledes af det af [Dimon Inc.] afgivne svar på klagepunktsmeddelelsen, at efter 1995 bestod bestyrelsen kun af repræsentanter for Dimon-koncernen, og at en af disse [B.] udelukkende var tilknyttet den daglige drift af virksomheden«. I øvrigt fremgår det af sagsakterne, at selv efter udnævnelsen af F.R. til Dimon Italias bestyrelse var B. tilknyttet alle aspekter af selskabets drift, herunder opfyldelse af købekontrakter for råttobak.
- 144 Således som Kommissionen anfører i svarskriftet, er denne konstatering i sig selv tilstrækkelig til at bevise, selv uden at gøre brug af den pågældende formodning, at Dimon Inc. udøvede kontrol med Dimon Italia. I øvrigt synes Alliance One ikke at anfægte, i lighed med hvad Dimon Inc. gør i sit svar på klagepunktsmeddelelsen, at Dimon Italias bestyrelsesmedlemmer blev udpeget af Dimon Inc., efter at denne erhvervede enekontrol med Dimon Italia.
- 145 Hvad angår argumentet om bestyrelsesmedlemmernes forankring og ekspertise på det lokale marked skal der henvises til de i præmis 130 ovenfor fremsatte betragtninger. Især udtalelsen om, »at alle de funktioner og ansvarsområder, som vedrørte indkøb

af råttobak i Italien, blev uddelegeret til Dimon Italias lokale ledelse«, savner enhver relevans. Selv hvis dette antages at være korrekt, betyder den af Alliance One påberåbte omstændighed på ingen måde, at Dimon Inc. ikke var i stand til at udøve, eller at virksomheden ikke faktisk udøvede, en bestemmende indflydelse på Dimon Italias handelsmæssige adfærd, navnlig for så vidt angår Dimon Italias aktiviteter ud over indkøb af råttobak på det italienske marked. Det samme gælder for argumentet om, at der ikke var nogen overlapning mellem Dimon Italias direktører og indkøbsafdeling og direktørerne for Dimon Inc.'s eller for noget andet selskab i Dimon-koncernen.

Vedrørende de elementer, som efter det påståede er anvendt af Kommissionen for at bekræfte Transcatabs og Dimon Italias manglende selvstændighed

- ¹⁴⁶ Alliance One kritiserer 343.-346. betragtning til den anfægtede beslutning og finder, at de dokumenter, som Kommissionen støtter sig på i den foreliggende sag, ikke er relevante.
- ¹⁴⁷ Alliance One drager den konklusion, dels at disse dokumenter ikke beviser, at moderselskaberne var i stand til at udøve indflydelse på eller [faktisk] udøvede indflydelse på Transcatabs og Dimon Italias adfærd, dels at de er dokumenter af generel karakter, som ikke beviser, at moderselskaberne var bekendt med det pågældende kartel.
- ¹⁴⁸ Således som det allerede er blevet angivet i præmis 125 ovenfor, kan Kommissionen imidlertid gå ud fra, at der udøves en bestemmende indflydelse på et 100 % ejet datterselskabs adfærd, uden at den er forpligtet til at skaffe yderligere beviser for, at moderselskabet faktisk udøvede en sådan indflydelse eller havde kendskab til overtrædelsen eller nævnte datterselskabs indblanding i denne overtrædelse.

149 I modsætning til, hvad Alliance One har gjort gældende, havde de i de nævnte betragtninger til den anfægtede beslutning nævnte dokumenter hverken til formål at bevise, at moderselskaberne var i stand til at udøve indflydelse på eller i praksis udøvede indflydelse på deres italienske datterselskabers adfærd, eller endnu mindre at bevise, at moderselskaberne var bekendt med det pågældende kartels eksistens. Tværtimod nøjedes Kommissionen med at anvende en række dokumenter, der var en del af de administrative sagsakter, til at fastslå, hvilket niveau af troværdighed der kunne tillægges de af SCC og Dimon Inc. i deres svar på klagepunktsmeddelelsen fremførte bevismidler og argumenter med henblik på at afkræfte formodningen om en bestemmende indflydelse på deres respektive datterselskaber.

150 I den forbindelse skal det bemærkes, at Kommissionen ikke har begået en fejl ved i de nævnte betragtninger at omtale bevismidler, hvis formål var at fastslå eksistensen af »kommunikationskanaler« mellem moderselskaber og datterselskaber.

151 Det fremgår af sagsakterne, at flere forhold vidner om, at der forelå sådanne kommunikationskanaler.

152 Hvad for det første angår kommunikationskanaler mellem Transcatob og SCC har Kommissionen med rette i 344. betragtning til den anfægtede beslutning og i fodnote 281 henvist til dokumenter, som blev fundet i J.'s kontor, og som angav, at Transcatob's aktiviteter blev anset for at være SCTC's aktiviteter, idet Transcatob var blevet udpeget dels til medlem af SCC-koncernen, dels til et selskab i SCTC, og at de var blevet undersøgt som led i koncernens virksomhed, der omfattede SCC-koncernens salg til cigaretfabrikkanterne. I den forbindelse har den omstændighed, at disse dokumenter

ikke blev nævnt i klagepunktsmeddelelsen, ikke nogen betydning, idet deres eneste formål var at imødegå argumentet om, at der ikke eksisterede kommunikationskanaler mellem datterselskab og moderselskab. Hvad angår Alliance Ones argument om, at de i disse dokumenter indeholdte oplysninger skulle anvendes af SCC med henblik på at konsolidere Transcatabs resultater, er det tilstrækkeligt at konstatere, i lighed med Kommissionens opfattelse, at de pågældende dokumenter ikke er regnskabsbilag, der er beregnet til udarbejdelsen af koncernens årsrapport, men dokumenter vedrørende handelsmæssige aktiviteter, hvis formål afgjort ikke var at gøre det muligt for SCC at konsolidere Transcatabs resultater.

153 Hvad for det andet vedrører kommunikationskanaler mellem Dimon Italia og Dimon Inc. har Kommissionen ligeledes med rette i 345. betragtning til den anfægtede beslutning og i fodnote 282 og 283 henvist til de jævnlige rapporter vedrørende høstudbyttet, som tilvejebragte oplysninger om de resultater, som Dimon Italia havde opnået i Italien, og som var henvendt til de selskaber i Dimon-koncernen, der foretog indkøb fra Dimon Italia, samt andre dokumenter, der omtalte en direkte indgriben fra Dimon Internationals ledelse og fra andre selskaber i Dimon-koncernen i Dimon Italias aktiviteter.

154 Hvad for det første angår dels »rapporterne om høstudbytte«, dels den af Dimon udarbejdede »italienske profil« i januar 2000 (jf. fodnote 282 i den anfægtede beslutning) skal det bemærkes, at Kommissionen med rette har konkluderet, at eftersom indkøbene hovedsageligt var foretaget inden for koncernen (340. betragtning til den anfægtede beslutning), var disse dokumenter udarbejdet til fordel for selskaberne i Dimon-koncernen, som var beskæftigede med disse indkøb. Selv om det antages, at Alliance One's erklæring om, at disse dokumenter blev tilsendt eksterne kunder i Dimon-koncernen, er korrekt, forholder det sig ikke desto mindre således, at Alliance One ikke angiver, hvem dokumenterne blev sendt til, og at disse rapporter indeholdt detaljerede oplysninger om indkøb af råtabak samt fortrolige oplysninger vedrørende Dimon Italias strategi og resultater.

- 155 Hvad for det andet angår det af Dimon International udarbejdede dokument, der sammenligner Dimon Italias og Transcatabs anlæg (jf. fodnote 283 i den anfægtede beslutning), skal det bemærkes, at uanset dokumentets indhold, nemlig joint venture-projektet i Italien mellem Transcatab og Dimon, angiver det, at de strategiske spørgsmål, som havde en indflydelse på Dimon Italias handelspolitik, blev behandlet på koncernniveau. Derfor er det med rette, at det er blevet taget i betragtning for, med henblik på at imødegå det af Dimon Inc. fremførte argument, at fastslå, at der var kommunikationskanaler mellem Dimon Italia og Dimon Inc., og ikke, som Alliance One har hævdet, for at fastslå, at Dimon Inc. udøvede en bestemmende indflydelse på Dimon Italias handelspolitik.
- 156 Hvad for det tredje angår rapporten med titlen »Nutid og fremtid for Dimon Italia« af den tidligere direktør for virksomheden, N., skal det bemærkes, at den bl.a. vedrører omkostninger ved og kvaliteten af de indkøb, der er foretaget hos producenterne, virksomhedens svagheder, dens anlæg, behovet for at rekruttere en ny driftsleder og uddanne denne i »den bedst drevne Dimon-virksomhed i Sydamerika eller i Afrika«, den fornødne fagkundskab hos medlemmerne af virksomhedens indkøbsafdeling og dens ledelsesstruktur. Således som det er anført i fodnote 283 i den anfægtede beslutning, viser denne rapport, som blev sendt til Dimon International og genoptrykt til de øverste ledere i Dimon-koncernen, at der var detaljerede oplysninger vedrørende det italienske datterselskab samt dets handelspolitik i omløb på koncernniveau. I den forbindelse kan det ligeledes konstateres, at på s. 4 i denne rapport beklager N. sig over »Dimon Internationals nye, efter [hans] opfattelse overdrevne, krav med hensyn til rapporter vedrørende alle aspekter af [datterselskabets] aktiviteter«. På samme side anfører N., at selv om B. er en af de bedste i Europa på kundekontaktområdet, har denne fordel for virksomheden »tabt mere og mere betydning, eftersom organisationen Dimon Storbritannien har styrket sin kontrol med alle koncernselskabernes salg«. I øvrigt er det angivet i den ledsagende e-mail til rapporten, at de spørgsmål, der for tiden er oppe at vende på Dimon Italia-niveau, kan afklares af dennes ledelse »under Dimon Internationals opsyn«, og det foreslås »at bemyndige Dimon Italias ledere til at videreføre virksomhedens omstruktureringsproces«. Den omstændighed, som er påberåbt af Alliance One, at denne rapport blev udarbejdet af Dimon Italias direktør for at gøre status over sit mandat, ændrer ikke ved konstateringen af, at endog i lyset af rapportens indhold vidner den om »kommunikationskanaler« mellem Dimon Italia og dets moderselskab.

- 157 Hvad for det fjerde angår udvekslingen mellem Dimon Italia og S. skal det bemærkes, således som Kommissionen med rette har præciseret i fodnote 283 i den anfægtede beslutning, at det fremgår af sagsakterne, at denne kommunikation indebar detaljerede oplysninger vedrørende Dimon Italias aktiviteter og de af Dimon Italia modtagne instruktioner i anledning af visse handelsmæssige aktiviteter.
- 158 I den forbindelse skal det for det første konstateres, at hvad angår S' rolle i Dimon-koncernen går den anfægtede beslutning ikke ud over, hvad Alliance One selv har indrømmet, når det erklærer, at S. var ansvarlig for salgskoordineringen af forarbejdet tobak i Europa. Det fremgår ligeledes af sagsakterne, at S' rolle i koncernen var at være regional administrerende direktør for Europa (jf. f.eks. »den italienske profil« som udarbejdet af Dimon i januar 2000) og i egenskab heraf optrådte han blandt de øverste ledere i Dimon-koncernen. Det fremgår ligeledes af en e-mail, som var blevet sendt til S. af B., Dimon Italias direktør, at S. burde mødes med Deltafinas direktør for med denne at drøfte »fremtidsudsigter«.
- 159 Selv om S. ganske vist formelt set kun var ansat i et af Dimon-koncernens selskaber, således som Alliance One har gjort gældende, forholder det sig ikke desto mindre således, at de funktioner og det ansvar, han bestred i Dimon-koncernen, foregik på højt niveau, især for så vidt som de vedrørte en af denne koncerns hovedaktiviteter og hele det europæiske område.
- 160 Den omstændighed, at S. i egenskab af sin rolle inden for koncernen blev holdt direkte og personligt informeret om Dimon Italias aktiviteter, kan derfor kun bekræfte, at der var betydelige kommunikationskanaler mellem Dimon Italia og dets moderselskab.

- 161 Hvad i den forbindelse for det første angår den af B. fremsendte e-mail til S., som henviser til et årligt bestyrelsesmøde, kan det konstateres, at i modsætning til, hvad Alliance One har fremhævet, refererer den tydeligvis ikke til udarbejdelsen eller godkendelsen af Dimon Italias regnskaber, men indeholder strategiske oplysninger vedrørende virksomhedens aktiviteter og vedrørende dets stilling i forhold til dets konkurrenter.
- 162 Hvad for det andet angår det dokument, der indeholder en »powerpoint«-præsentation med henblik på et møde hos APTI, og som ligeledes blev sendt af B. til S., er det tilstrækkeligt at konstatere, at det, i modsætning til, hvad Alliance One har fremhævet, fremgår af dette dokument, at der fandt drøftelser om priser sted under dette møde (jf. i den forbindelse 213. betragtning til den anfægtede beslutning). I øvrigt oplyser B. i den ledsagende e-mail S. om formålet med dette møde og henviser ligeledes til et møde mellem M.M. fra Deltafina og S. i den forbindelse.
- 163 Hvad for det tredje angår den af C. til S. og til B. afsendte e-mail må det konstateres, at den ved således at skabe en forbindelse mellem køb og salg anfører følgende:

»[Dimon Italias] nye indkøbsstrategi vil have behov for støtte og deltagelse fra Dimons europæiske øverste ledelse, da dette kunne have en væsentlig indvirkning på vort salg.«

- 164 Endelig vedrørende den af 10. maj 2001 fra B. til S. afsendte e-mail (jf. ligeledes 209. betragtning til den anfægtede beslutning) må det konstateres, at den viser, at S. modtog detaljerede oplysninger om Dimon Italias handelspolitik, som bl.a. vedrørte indkøbsaktiviteter, herunder aspekter, der var relevante med henblik på kartellet.

Vedrørende fortolkning af bevismateriale, der kan afkræfte formodningen i lyset af retspraksis

- 165 Ifølge Alliance One tilføjede dommen af 10. september 2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, opklarende bemærkninger vedrørende »arten af bevismaterialet eller af de argumenter, som et moderselskab må fremføre for at afkræfte formodningen«. I den forbindelse har Alliance One identificeret to grupper af faktorer, hvor den første vedrører datterselskabets adfærd på markedet, og den anden vedrører de økonomiske, organisatoriske og juridiske forbindelser mellem datterselskabet og moderselskabet, og vurderer for så vidt angår den første gruppe, at det ikke er blevet bestridt, at SCC og Dimon Inc. påviste, at deres respektive datterselskaber havde ageret selvstændigt på markedet.
- 166 I den forbindelse er det tilstrækkeligt at konstatere, at de eneste relevante faktorer, der er nævnt i dommen af 10. september 2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, er de »økonomiske, organisatoriske og juridiske forbindelser« mellem moderselskabet og dets datterselskab (nævnt i præmis 126 ovenfor).
- 167 Den udlægning, som Alliance One foreslår af de faktorer, der vedrører disse forbindelser, under hensyn til Rettens dom af 14. maj 1998 (forenede sager T-339/94 - T-342/94, Metsä-Serla m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1727) og Domstolens dom af 2. oktober 2003 (sag C-196/99 P, Aristrain mod Kommissionen, Sml. I, s. 11005) og dommen i sagen Dansk Rørindustri m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, kan ikke tiltrædes. Ifølge Alliance One fremgår det af disse domme, at det ikke er en hvilken som helst økonomisk, organisatorisk eller juridisk forbindelse, der er tilstrækkelig til at konkludere, at moderselskabet er ansvarligt for dets datterselskabs adfærd, men at det kun er forbindelser af den art, som kan knytte datterselskabets adfærd til moderselskabets instruktioner, der muliggør en sådan konklusion.
- 168 Hvad for det første angår de passager, der er uddraget af dommen i sagen Metsä-Serla m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, skal det bemærkes, at det i det foreliggende tilfælde drejede sig om en brancheforening, Finnboard, som pr. definition

ikke var et datterselskab og hverken kunne udgøre en del af en virksomhed eller have en handelspolitik (jf. hvad angår den eksakte karakter af det juridiske forhold mellem nævnte brancheforening og dets medlemmer Rettens dom af 14.5.1998, sag T-338/94, Finnboard mod Kommissionen, Sml. II, s. 1617, præmis 271-281). Hvad for det andet angår passagerne fra dommen i sagen Dansk Rørindustri mod Kommissionen, nævnt i præmis 79 ovenfor, og dommen i sagen Aristrain mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, skal det bemærkes, at de ikke vedrører problematikken omkring et moderselskabs ansvar ved tilregnelser. Den sag, som gav anledning til Dansk Rørindustri-dommen, nævnt i præmis 80 ovenfor, vedrører ansvaret for selskaber, Henss og Isoplus, som ikke havde fælles moderselskab (jf. i denne forbindelse Rettens dom af 20.3.2002, sag T-9/99, HFB m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 1487, præmis 55-61). Ligeledes i den sag, som gav anledning til dommen Aristrain mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, afviste Domstolen, at ansvaret for et datterselskabs adfærd skulle tilregnes et »søster«-selskab, som ikke var blevet udpeget som den juridiske person i spidsen for koncernen (jf. bl.a. i denne retning dommen i sagen Aristrain mod Kommissionen, nævnt i præmis 167 ovenfor, præmis 98).

¹⁶⁹ Således som Kommissionen med rette har fremhævet, vedrører de sager, som gav anledning til de af Alliance One tre påberåbte domme, afgjort på ingen måde spørgsmålet om at tilregne moderselskabet ansvaret for dets datterselskabs ulovlige adfærd. Disse tre domme indskrænker sig til at fremkomme med fortolkningsbidrag i andre situationer, hvor det solidariske ansvar kan finde anvendelse selv i fravær af en kontrolforbindelse mellem selskaberne. Det følger heraf, at disse domme ikke med rette kan påberåbes af Alliance One.

¹⁷⁰ Under hensyn til samtlige de anførte betragtninger må det konkluderes, at formodningen om, at SCC og Dimon Inc. faktisk udøvede en bestemmende indflydelse på deres datterselskabers adfærd, ikke er blevet afkræftet med tilstrækkelige bevismidler. Dette anbringendes andet led må derfor forkastes.

3. Om tredje led vedrørende tilsidesættelse af retten til forsvar

- 171 Det første anbringendes tredje led er i det væsentlige underopdelt i to klagepunkter. Ifølge det første klagepunkt har Kommissionen baseret den anfægtede beslutning, for så vidt angår moderselskabernes ansvar, på dokumenter, som den ikke engang havde nævnt i klagepunktsmeddelelsen. Ifølge det andet klagepunkt har Kommissionen endvidere tilsidesat SCC's og Dimon Inc.'s ret til forsvar ved at anvende dokumenter, der ikke kunne gives aktindsigt i, med henblik på at påvise deres ansvar.
- 172 Alliance One har som svar på et spørgsmål fra Retten under retsmødet oplyst, at virksomheden frafaldt sit andet klagepunkt, hvilket er tilført retsbogen. Følgelig er det uforholdende at tage stilling til dette klagepunkt.

a) Parternes argumenter

- 173 Alliance One har bestridt de af Kommissionen i den anfægtede beslutning fremførte argumenter med henblik på at imødegå de af SCC og Dimon Inc. fremlagte beviser. Alliance One har anført, at Kommissionen har tilsidesat retten til forsvar for SCC og Dimon Inc., og dermed for Alliance One selv. Navnlig har Alliance One gjort gældende, at Kommissionen har baseret sin beslutning vedrørende moderselskabers ansvar på dokumenter, der ikke engang var blevet nævnt i klagepunktsmeddelelsen.
- 174 I den forbindelse anfører Alliance One for det første, at hverken SCC eller Dimon Inc. har haft mulighed for at give deres mening vedrørende nævnte dokumenter til kende, eftersom Kommissionen aldrig informerede dem om den betydning, som den kunne tillægge disse. SCC og Dimon Inc. mente derfor, at disse dokumenter ikke var relevante i det foreliggende tilfælde, og kommenterede ikke på disse i deres svar

på klagepunktsmeddelelsen. Det følger heraf i medfør af Domstolens retspraksis, at sådanne dokumenter ikke udgør lovlige beviser imod Alliance One, eftersom denne ikke har haft lejlighed til at udtale sig om disse dokumenter, idet den omstændighed, at parterne havde kendskab til disse dokumenter, ikke var tilstrækkelig til at konkludere, at de kunne kommentere på dokumenterne i deres svar på klagepunktsmeddelelsen.

175 I sit svar har Alliance One anfægtet Kommissionens synspunkt om, at klagepunkternes beskaffenhed forblev uændret. Idet Alliance One sammenligner klagepunktsmeddelelsen med den anfægtede beslutning, fremhæver den bl.a., at Kommissionen i 339.-343. betragtning til sidstnævnte tilføjede flere elementer og henviste til belastende dokumenter, som ikke var blevet nævnt før. »Klagepunkternes beskaffenhed« er således gået fra en generel formodning om en bestemmende indflydelse til en konstatering af en faktisk udøvelse af en sådan indflydelse, som er understøttet af nye dokumenter. Ifølge retspraksis kan Kommissionen imidlertid ikke påberåbe sig bevismidler, som ikke optræder i klagepunktsmeddelelsen, uden at give de pågældende virksomheder mulighed for at kommentere disse nye dokumenter. Eftersom disse dokumenter ifølge Alliance One udgør de eneste bevismidler, som Kommissionen baserer sig på, er moderselskabernes ansvar ikke blevet påvist, hvorfor den anfægtede afgørelse må annulleres på dette punkt.

176 I sit svarskrift har Alliance One endvidere gjort gældende, dels at dok. nr. 2894-2902, som Kommissionen påberåber sig for første gang i svarskriftet, er nye og derfor må afvises, dels at Kommissionen — ved i svarskriftet frit at genfortolke den e-mail, som B. sendte den 10. maj 2001 til S., således, at den indeholder bevis for, at Dimon Inc. var informeret om kartellets aktiviteter — har fremført et helt nyt klagepunkt, som derfor må afvises.

177 Kommissionen har konkluderet, at dette led i det første anbringende må forkastes.

b) Rettens bemærkninger

- 178 Det skal bemærkes, at overholdelsen af retten til forsvar ved gennemførelsen af administrative procedurer på området for konkurrencepolitikken udgør et generelt EU-retligt princip, hvis overholdelse Unionens retsinstanser sikrer (jf. Domstolens dom af 3.9.2009, sag C-534/07 P, Prym og Prym Consumer mod Kommissionen, Sml. I, s. 7415, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).
- 179 Ifølge en fast retspraksis kræver overholdelsen af retten til forsvar, at den pågældende virksomhed under den administrative procedure bliver gjort i stand til på hensigtsmæssig vis at tilkendegive sit syn på omstændighederne, på relevansen af de påståede omstændigheder samt på de dokumenter, som Kommissionen har lagt til grund for påstanden om en overtrædelse af traktaten (jf. Domstolens dom af 7.6.1983, forenede sager 100/80-103/80, Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1825, præmis 10, og af 6.4.1995, sag C-310/93 P, BPB Industries og British Gypsum mod Kommissionen, Sml. I, s. 865, præmis 21).
- 180 Artikel 27, stk. 1, i forordning nr. 1/2003 afspejler dette princip, eftersom den foreskriver, at der skal tilstilles parterne en meddelelse af klagepunkter, der klart skal angive alle de væsentlige faktiske forhold, som Kommissionen støtter sig på i denne fase af proceduren. (jf. i denne retning dommen i sagen Aalborg Portland m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 67), for at parterne reelt kan forstå, hvilken adfærd Kommissionen lægger dem til last, og gøre brug af deres ret til forsvar, inden denne træffer en endelig beslutning. Dette krav er opfyldt, hvis beslutningen ikke beskylder de pågældende for andre overtrædelser end de i klagepunktsmeddelelsen nævnte og kun tager hensyn til faktiske forhold, som de pågældende har haft lejlighed til at udtale sig om (jf. i denne retning Rettens dom af 19.3.2003, sag T-213/00, CMA CGM m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 913, præmis 109 og den deri nævnte retspraksis).

- 181 Dog kan denne angivelse være summarisk, og den endelige beslutning skal ikke nødvendigvis være en kopi af klagepunktsmeddelelsen (jf. dommen i sagen *Musique Diffusion française m.fl. mod Kommissionen*, nævnt i præmis 179 ovenfor, præmis 14), da denne meddelelse er et forberedende dokument, hvis faktiske og retlige bedømmelser alene er af foreløbig karakter (jf. i denne retning Domstolens dom af 17.11.1987, forenede sager 142/84 og 156/84, *Britisk American Tobacco og Reynolds mod Kommissionen*, Sml. s. 4487, præmis 70). Tilføjelser i forhold til klagepunktsmeddelelsen, som foretages på baggrund af parternes svarskrift, der viser, at de faktisk har haft mulighed for at udøve retten til forsvar, er således tilladelige. Kommissionen kan ligeledes af hensyn til den administrative procedure ændre eller tilføje faktiske eller retlige argumenter til støtte for de fremsatte klagepunkter (jf. i denne retning Rettens dom af 28.2.2002, sag T-86/95, *Compagnie générale maritime m.fl. mod Kommissionen*, Sml. II, s. 1011, præmis 448, og af 22.10.2002, sag T-310/01, *Schneider Electric mod Kommissionen*, Sml. II, s. 4071, præmis 438).
- 182 I øvrigt har Domstolen præciseret, at den omstændighed, at der tages hensyn til et argument fremført af en virksomhed under den administrative procedure, uden at virksomheden har haft mulighed for at udtale sig om spørgsmålet før vedtagelsen af den endelige beslutning, ikke som sådan kan udgøre en tilsidesættelse af retten til forsvar (Domstolens kendelse af 10.7.2001, sag C-497/99 P, *Irish Sugar mod Kommissionen*, Sml. I, s. 5333, præmis 24).
- 183 Endelig skal det ligeledes bemærkes, at ifølge retspraksis er retten til forsvar tilsidesat, såfremt det er muligt, at den administrative procedure, som Kommissionen gennemførte, kan have fået et andet resultat, fordi Kommissionen har begået et ulovligt forhold. En sagsøgende virksomhed beviser, at der er begået en sådan ulovlighed, såfremt den i tilstrækkeligt omfang påviser, ikke at Kommissionens beslutning ville have fået et andet indhold, hvis det ulovlige forhold ikke havde foreligget, men at virksomheden bedre ville have været i stand til at varetage sit forsvar, f.eks. fordi den til sit forsvar kunne have anvendt dokumenter, som den blev nægtet aktindsigt i under den administrative procedure (jf. i denne retning Domstolens dom af 2.10.2003, sag C-194/99 P, *Thyssen Stahl mod Kommissionen*, Sml. I, s. 10821, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis, og dommen i sagen *Knauf Gips mod Kommissionen*, nævnt i præmis 126 ovenfor, præmis 28).

- 184 I den foreliggende sag har Alliance One kritiseret Kommissionen for i den anfægtede beslutning at have støttet sig til dokumenter, som ikke blev nævnt i klagepunktsmeddelelsen. I sin replik har Alliance One tilføjet, at Kommissionen i svarskriftet påberåbte sig nye dokumenter, som derfor må afvises, og at Kommissionen også i svarskriftet frit har genfortolket et dokument, hvilket Alliance One anser for et nyt klagepunkt, som derfor må afvises.
- 185 Det skal imidlertid bemærkes, at for at begrunde SCC's og Dimon Inc.'s ansvar for deres helejede italienske datterselskabers kartelovertrædelser kunne Kommissionen principielt, i lyset af principperne i den retspraksis, der er nævnt ovenfor i præmis 86-88, nøjes med at redegøre for ejerforholdene mellem datterselskaberne og moderselskaberne (jf. præmis 336-338 i klagepunktmeddelelsen). Ved anvendelsen af disse principper i retspraksis var Kommissionen i sin endelige beslutning forpligtet til at tage stilling til de af parterne fremførte argumenter som svar på nævnte meddelelse (jf. 335. betragtning ff. til den anfægtede beslutning) med henblik på at afkræfte den pågældende formodning.
- 186 Endvidere må det konstateres, at i modsætning til, hvad Alliance One har gjort gældende, har Kommissionen i den anfægtede beslutning på ingen måde, hverken retligt eller faktisk, ændret i klagepunkterne, i kriteriet for tilregnelser af ansvar for SCC og Dimon Inc. eller i det bevismiddel, som den støtter sig på. Hvad angår dette spørgsmål fremgår det af den anfægtede beslutnings 328.-334. betragtning, at Kommissionen har fastholdt sin konklusion, som er klart fremlagt i punkt 336-338 i klagepunktsmeddelelsen, om, at SCC's og Dimon Inc.'s ansvar i princippet udsprang af den omstændighed, at de ejede deres datterselskaber 100%, hvilket i øvrigt ikke er blevet anfægtet af Alliance One. Det er kun inden for rammerne af vurderingen af de af parterne fremførte argumenter og bevismidler ved udøvelsen af deres ret til forsvaret under den administrative procedure, at Kommissionen i 335.-346. betragtning til den anfægtede beslutning kommer ind på visse aspekter og særlige dokumenter vedrørende forbindelserne mellem SCC og Trancatab, henholdsvis Dimon Inc. og Dimon Italia, og i den forbindelse henviser til dokumenter i de administrative sagsakter. Vurderingen af disse aspekter og dokumenter kunne således ikke påvirke SCC's

og Dimon Inc.'s effektive udøvelse af deres ret til forsvar, så meget desto mere som de havde haft adgang til nævnte dokumenter — som de under alle omstændigheder allerede var i besiddelse af — under den administrative procedure.

- 187 I øvrigt fremgår det af sagsakterne, at SCC og Dimon Inc., hvis retssuccessor er Alliance One, var i stand til at svare på det klagepunkt, der udtrykkeligt var fremlagt i den klagepunktsmeddelelse, som blev fremsendt til dem, og at fremlægge deres forsvar over for høringskonsulenten under den mundtlige høring. Kontradiktionsprincippet blev derfor overholdt under den administrative procedure.
- 188 Under alle omstændigheder skal det ligeledes bemærkes, som det er blevet fremhævet af Domstolen, at da Kommissionen med hensyn til moderselskabets ansvar ikke er forpligtet til på tidspunktet for klagepunktsmeddelelsen at fremlægge andre elementer end beviset for, at moderselskabet ejer datterselskabernes kapital, kan argumentet vedrørende tilsidesættelsen af retten til forsvar ikke tages til følge (jf. i denne retning dommen af 10.9.2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, præmis 64).
- 189 Endelig kan det argument, der er fremført i svarskriftet, om, at visse af de dokumenter, som Kommissionen har tilføjet til sagsakterne, skal afvises, samt om en fri genfortolkning fra Kommissionens side af et af disse dokumenter, ikke tages til følge. Argumentet er støttet på en urigtig forudsætning om, at Kommissionen anvender de nævnte dokumenter som et andet middel til at underbygge sin konstatering af moderselskabernes ansvar. Det kan i øvrigt konstateres, at i modsætning til, hvad Alliance One har anført, er de af Dimon International udarbejdede dokumenter, som sammenligner Dimons og Transcatabs anlæg, blevet nævnt i fodnote 283 i den anfægtede beslutning.
- 190 Det tredje led af det her omhandlede anbringende må derfor forkastes.

4. Om fjerde led vedrørende tilsidesættelse af reglerne om fordeling af bevisbyrden

a) Parternes argumenter

- ¹⁹¹ Alliance One anfører først, at eftersom Kommissionen ikke var i stand til at bevise moderselskabernes deltagelse i kartellet, er Kommissionen pålagt bevisbyrden.
- ¹⁹² Selv om en anvendelse af formodningen i den foreliggende sag anerkendes, forholder det sig ikke desto mindre således, at i lyset af de elementer, som er fremskaffet af SCC og Dimon Inc. i deres svar på klagepunktsmeddelelsen, påhvilede det stadig Kommissionen at bevise deres ansvar.
- ¹⁹³ Disse elementer har vendt bevisbyrden over på Kommissionen. Denne har til gengæld, i stedet for at bringe tilstrækkelige beviser for at afkræfte det af SCC og Dimon Inc. anførte og derved fastslå deres ansvar, i det væsentlige tyet til andre formodninger for at afkræfte argumenterne eller bestride bevisværdien af de elementer, som de havde tilvejebragt.
- ¹⁹⁴ Ved at forkaste alle SCC's og Dimon Inc.'s beviser og argumenter udelukkende på grund af erklæringer af generel karakter om, at SCC og Dimon Inc. ikke formåede at overbevise Kommissionen, undlod Kommissionen at udvikle den rette argumentationskæde i denne forbindelse. Det er derfor ikke nemt at vide, hvilke andre elementer end dem, som allerede er tilvejebragt, der skal fremlægges af en virksomhed for at overbevise Kommissionen om, at virksomheden ikke har udøvet nogen som helst indflydelse på et datterselskab, hvori den ejer hele aktiekapitalen.

- 195 Kommissionen kræver således en reel probatio diabolica, dvs. et bevis, som det i praksis er umuligt at fremskaffe, eftersom det skulle være et »negativt« bevis for, at de pågældende virksomheder ikke havde blandet sig i deres datterselskabers beslutninger.
- 196 Kommissionen har konkluderet, at dette led i det første anbringende må forkastes.

b) Rettens bemærkninger

- 197 Ifølge Alliance One er det i det væsentlige ikke muligt for et moderselskab at fremlægge et direkte, »positivt« og uafkræfteligt bevis for ikke at have udøvet nogen indflydelse på dets datterselskabs adfærd på markedet, eftersom dette ville svare til at kræve en probatio diabolica.
- 198 I den forbindelse er det tilstrækkeligt at bemærke, at i modsætning til, hvad Alliance One hævder, kræves det ikke af de berørte parter, at de fører et direkte og uafkræfteligt bevis for deres datterselskabs selvstændige adfærd på markedet, men kun, at de fremskaffer beviseløse, som kan påvise denne selvstændighed (nævnt i præmis 125 ovenfor).
- 199 Den omstændighed, at det med henblik på at afkræfte formodningen om ansvar ikke er lykkedes for Alliance One i den foreliggende sag at påvise, at moderselskabernes datterselskaber, som Alliance One er retssuccessor for, selvstændigt fastsatte deres adfærd på markedet, betyder ikke, i modsætning til, hvad Alliance One hævder, at nævnte formodning ikke kan afkræftes i noget tilfælde.

- 200 I øvrigt skal det ligeledes fremhæves, at i betragtning af karakteren af den formodning, som gør det muligt af en kendt omstændighed at udlede bevis for en ukendt omstændighed, er det helt logisk, at den person, over for hvem formodningen har virkning, i princippet må føre modbevis for den formodede omstændighed. Denne konstatering betyder imidlertid ikke, at formodningen bliver uafkræftelig, men blot, at dette bevis, i den foreliggende sag, skal søges inden for sfæren af den person, over for hvem formodningen har virkning.
- 201 Heraf følger, at Alliance Ones argument er ubegrundet og skal forkastes.
- 202 Det — som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten — af Alliance One anførte, hvorefter ordlyden af dommen af 10. september 2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 80 ovenfor, skulle betyde, at den eneste konsekvens af den gældende formodning er en omvendt bevisbyrde, og ikke, således som Kommissionen påstår, at bevisbyrden er tungere for den anden part, end den bevisbyrde, som påhviler Kommissionen, må endvidere forkastes.
- 203 Kommissionen har i den foreliggende sag ikke angivet »omfanget« af det bevis, der krævedes, men begrænset sig til at konstatere, at de af SCC og Dimon Inc. fremførte beviser ikke var af en sådan art, at de kunne afkræfte formodningen.
- 204 Det fjerde led i det her omhandlede anbringende må derfor ligeledes forkastes.
- 205 Under hensyn til de ovenstående betragtninger må det første anbringende i det hele forkastes.

B — *Det andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 samt af proportionalitetsprincippet ved fastsættelsen af det endelige bødebeløb*

1. Parternes argumenter

²⁰⁶ Ifølge Alliance One tilsidesætter det bødebeløb, som er blevet pålagt Transcatlab, Dimon Italia og Alliance One, som er retssuccessor for SCC og Dimon Inc., in solidum, artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003, eftersom tærsklen på 10 % af hvert daterselskabs omsætning er oversteget. I lyset af deres respektive omsætninger er den maksimale bøde, som Kommissionen kunne pålægge, 3,23 mio. EUR for så vidt angår Transcatlab og 3,99 mio. EUR for så vidt angår Dimon Italia i stedet for henholdsvis 14 mio. EUR og 10 mio. EUR.

²⁰⁷ Endvidere har Alliance One gjort gældende, at Kommissionen ved at pålægge virksomheden en samlet bøde på 24 mio. EUR har tilsidesat proportionalitetsprincippet. I særdeleshed har Kommissionen ved fastsættelsen af udgangsbeløbet set bort fra, at SCC og Dimon Inc. allerede havde fusioneret på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, og at det derfor kun var Transcatlab, som stadig deltog i den nye koncern, mens Dimon Italia (med sine 10 % af markedet) var blevet solgt til en tredjepart. Eftersom der for Alliance One kun var 10 % tilbage af markedet, har denne bebrejdet Kommissionen, at den har tilsidesat proportionalitetsprincippet ved at pålægge Alliance One en bøde, hvis udgangsbeløb var sammenlignelig med det, som blev pålagt Deltafina (Universal), på trods af, at sidstnævnte besad 25 % af markedsandelen.

²⁰⁸ Kommissionen har gjort gældende, at dette anbringende skal forkastes

2. Rettens bemærkninger

- 209 Dette anbringende deler sig i to led. Dels har Alliance One gjort gældende, at Kommissionen har overskredet tærsklen på 10% af Transcatabs og Dimon Italias omsætning. Dels har Alliance One gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat proportionalitetsprincippet, eftersom udgangsbeløbet for virksomhedens bøde nærmer sig udgangsbeløbet for Deltafina (Universal), og dette på trods af den betragtelige forskel imellem de to koncerner i forhold til markedsandele.
- 210 Hvad angår det første led af dette anbringende skal det bemærkes, at det er tæt forbundet med det første anbringende, eftersom forkastelsen af sidstnævnte nødvendigvis har betydning for, om dette anbringende er velbegrundet. Henset til de betragtninger, som har givet anledning til forkastelsen af det første anbringende, må det følgelig konkluderes, at Kommissionen ikke har begået en fejl ved at anvende den samlede omsætning for Dimon Inc. (Dimon Italias moderselskab under overtrædelsen) og for SCC (Transcatabs moderselskab under overtrædelsen), som den 13. maj 2005 fusionerede til den nye enhed Alliance One, som grundlag for beregningen af det loft på 10%, som er omhandlet i artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 (jf. i denne retning dommen af 30.9.2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 125 ovenfor, præmis 114).
- 211 Dette loft skal således beregnes på grundlag af den sammenlagte omsætning i alle de selskaber, der udgjorde den selvstændige økonomiske enhed, der har handlet som »virksomhed« i artikel 81 EF's forstand, da det kun er de deltagende selskabers samlede omsætning, der kan vise den pågældende virksomheds størrelse og økonomiske betydning (jf. i denne retning dommen i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 168 ovenfor, præmis 528 og 529, og dommen af 30.9.2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 125 ovenfor, præmis 114).
- 212 Det andet anbringendes første led skal derfor forkastes som ugrundet.

- 213 Vedrørende dette anbringendes andet led om den påståede tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet skal det bemærkes, således som Kommissionen med rette har fremhævet, at under dække af tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet har Alliance One i virkeligheden rejst et spørgsmål om succession af virksomheder. Det, Alliance One antyder, er i det væsentlige, at Alliance One kun bør holdes ansvarlig for den bøde, som er pålagt Transcatlab (SCC), og ikke den bøde, som er pålagt Dimon Italia, eftersom sidstnævnte — som besad 10 % af markedsandelene i overtrædelsesperioden — ikke tilhører den nye koncern, idet virksomheden blev solgt til en tredje mand før vedtagelsen af den anfægtede beslutning.
- 214 I den forbindelse er det ubestridt, at Alliance One blev holdt ansvarlig for overtrædelsen i egenskab af retssuccessor for moderselskaberne SCC og Dimon Inc. En sådan konstatering fremgår i øvrigt endvidere af 349. betragtning til den anfægtede beslutning, i henhold til hvilken Alliance One, idet dette selskab var retssuccessor for de koncerner (SCC og Dimon Inc.), som Transcatlab og Dimon Italia tilhørte i overtrædelsesperioden, i sin egenskab heraf blev anset for adressat for den anfægtede beslutning.
- 215 Det bemærkes, at det ifølge fast retspraksis som udgangspunkt er den fysiske eller juridiske person, der ledte den pågældende virksomhed på det tidspunkt, hvor overtrædelsen blev begået, der er ansvarlig for overtrædelsen, selv om det på tidspunktet for vedtagelsen af den beslutning, hvorved overtrædelsen blev fastslået, var en anden person, der havde ansvaret for virksomhedens drift (dommen i sagen Stora Kopparbergs Bergslags mod Kommissionen, nævnt i præmis 70 ovenfor, præmis 37, Rettens dom i sagen HFB m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 168 ovenfor, præmis 103, og Rettens dom af 30.9.2009, sag T-161/05, Hoechst m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 3555, præmis 50).
- 216 Domstolen har ligeledes bemærket, at når en enhed, der har begået en overtrædelse af konkurrencereglerne, er genstand for en retlig eller organisatorisk ændring, får dette ikke nødvendigvis den virkning, at der opstår en ny virksomhed, der er fritaget for ansvar for den tidligere virksomheds konkurrencestridige adfærd, såfremt de to virksomheder er identiske i økonomisk henseende (jf. dommen i sagen ETI m.fl., nævnt i præmis 82 ovenfor, præmis 42 og den deri nævnte retspraksis).

- 217 Med henblik på effektiv gennemførelse af konkurrencereglerne kan det derfor være nødvendigt undtagelsesvis at pålægge den nye driftsansvarlige for den berørte enhed ansvaret for kartelovertrædelsen i tilfælde af, at sidstnævnte set fra en økonomisk synsvinkel kan betragtes som den oprindeligt driftsansvarliges successor (jf. i denne retning generaladvokat Kokotts forslag til afgørelse i sagen ETI m.fl., nævnt i præmis 82 ovenfor, præmis 75-78).
- 218 Dette kriterium om »økonomisk kontinuitet« finder anvendelse under særlige omstændigheder, såsom i tilfælde, hvor den juridiske person, der var ansvarlig for virksomhedens drift, ophører med at eksistere i retlig forstand efter at have begået overtrædelsen (dommen i sagen Kommissionen mod Anic Partecipazioni, nævnt i præmis 82 ovenfor, præmis 145).
- 219 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at den pågældende overtrædelse blev begået af enheder, der på tidspunktet for de faktiske omstændigheder blev ledet af SCC og Dimon Inc. Disse to enheder ophørte med at eksistere i retlig forstand efter at have begået overtrædelsen, idet de som følge af deres fusion i 2005 affødte grundlæggelsen af den nye enhed Alliance One.
- 220 Når en virksomhed ophører med at eksistere, fordi den er blevet opslugt af en erhverver, overtager sidstnævnte aktiverne og passiverne i virksomheden, herunder dens ansvar for overtrædelser af konkurrenceretten. I så fald kan ansvaret for den overtrædelse, der er begået af den opslugte virksomhed, pålægges erhververen (jf. Rettens dom af 14.12.2006, forenede sager T-259/02 - T-264/02 og T-271/02, Raiffeisen Zentralbank Österreich m.fl. mod Kommissionen, Sml. II, s. 5169, præmis 326 og den deri nævnte retspraksis).
- 221 Det er på grundlag af disse principper, at Alliance One forbliver ansvarlig for den af Dimon Italia begåede overtrædelse, på trods af den omstændighed, at Dimon Italia blev overdraget til tredjemand. Mindos situation er i denne forbindelse anderledes, eftersom det er blevet afklaret i retspraksis, at princippet om personligt ansvar ikke kan drages i tvivl af princippet om økonomisk kontinuitet i tilfælde, såsom i den foreliggende sag, hvor en virksomhed, der er involveret i et kartel, er blevet overdraget til en uafhængig tredjemand, og hvor der ikke består nogen strukturel forbindelse mellem

den oprindelige og den nye driftsansvarlige (jf. i denne retning og analogt dommen i sagen Hoechst mod Kommissionen, nævnt i præmis 215 ovenfor, præmis 61).

222 Det følger heraf, at Kommissionen i den foreliggende sag med rette har tilregnet Alliance One den af henholdsvis Transcatab (SCC) og Dimon Italia (Dimon Inc.) begærede overtrædelse.

223 I øvrigt kan det tilføjes, således som Kommissionen har gjort gældende, at det er uden relevans at henvise til Alliance Ones markedsandel på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede beslutning, således som Alliance One hævder, eftersom de markedsandele, som tjente til at fastsætte udgangsbeløbet for bøderne, som det fremgår af 372. og 373. betragtning til den anfægtede beslutning, var markedsandelene for de virksomheder, som var indblandet i slutningen af overtrædelsesperioden, nemlig i 2001.

224 Det her omhandlede anbringendes andet led må derfor ligeledes forkastes.

225 Under hensyn til de ovenstående betragtninger må det andet anbringende i det hele forkastes.

C — Det tredje anbringende vedrørende en retlig og materiel fejl samt en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet og en manglende begrundelse ved fastsættelsen af multiplikationsfaktoren

226 Det andet anbringende kan opdeles i tre led. Det første led bygger i det væsentlige på bødens »tilstrækkeligt afskrækkende virkning« samt Kommissionens beslutningspraksis. Det andet led vedrører en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet samt

en manglende begrundelse, for så vidt som den multiplikationsfaktor, der er anvendt på Alliance One, er større end den, der er anvendt på Deltafina. Det tredje led vedrører den manglende sammenhæng i Kommissionens argumentation for så vidt angår anvendelsen af multiplikationsfaktoren på Mindo.

- 227 Alliance One har imidlertid som svar på et af Retten stillet spørgsmål under retsmødet oplyst, at dette anbringendes andet led byggede på en materiel fejl, og at selskabet frafaldt dette klagepunkt, hvilket er tilført retsbogen. Følgelig er det unødvendigt at tage stilling til dette klagepunkt.

1. Om første led vedrørende en tilstrækkeligt afskrækkende virkning og Kommissionens beslutningspraksis på området

a) Parternes argumenter

- 228 Alliance One har anfægtet anvendelsen af en multiplikationsfaktor på 1,25 på det til 10 mio. EUR fastsatte udgangsbøbel for de bøder, der er pålagt Transcatab og Dimon Italia.
- 229 Navnlige Alliance One af den opfattelse, at virksomhedernes moderselskabers omsætning ikke berettigede anvendelsen af en multiplikationsfaktor, og at en bøde på 10 mio. EUR i den foreliggende sag, i lyset af moderselskabernes størrelse og den omstændighed, at de ikke var orienteret om deres italienske datterselskabers former for praksis på markedet for rå tobak, var tilstrækkeligt afskrækkende. Endvidere burde Kommissionen ligeledes tage den begrænsede udstrækning af det af overtrædelser berørte geografiske marked i betragtning.

- 230 Alliance One henviser endvidere til Kommissionens beslutningspraksis, idet den foretager en sammenligning af SCC's og Dimon Inc.'s omsætning og størrelsen af de bøder, der var pålagt deres datterselskaber, med de bøder, Kommissionen pålagde de sanktionerede virksomheder i den nævnte praksis, for at påvise, at anvendelsen af multiplikationsfaktoren ikke var berettiget i den foreliggende sag for at opnå en tilstrækkeligt afskrækkende virkning.
- 231 I replikken har Alliance One tilføjet, at Kommissionen ved særskilt at anvende en multiplikationsfaktor for Transcatab og Dimon Italia har overskredet grænserne for sin skønsmæssige og ligeledes har fraveget Retningslinjer for beregningen af bøder i henhold til artikel 15, stk. 2, i forordning nr. 17 og artikel 65, stk. 5, [EKSF] (EFT 1998 C 9, s. 3, herefter »retningslinjerne«), i henhold til hvis ordlyd en forhøjelse af grundbeløbet ikke kan anvendes automatisk på multinationale koncerner, men kun bør anvendes, når det er påkrævet for at sikre en tilstrækkeligt afskrækkende virkning.
- 232 Alliance One har således konkluderet, at anvendelsen af en multiplikationsfaktor på 1,25 for Transcatab og Dimon Italia ikke er berettiget, og nedlægger følgelig påstand om en nedsættelse af bøderne.
- 233 Kommissionen har bestridt Alliance Ones argumenter.

b) Rettens bemærkninger

- 234 Det bemærkes, at de sanktioner, der er fastsat i artikel 23 i forordning nr. 1/2003, har til formål såvel at straffe ulovlig adfærd som at forhindre gentagelse heraf. Det følger heraf, at afskrækkelsen udgør et formål med bøden (jf. i denne retning Rettens dom af 15.3.2006, sag T-15/02, BASF mod Kommissionen, Sml. II, s. 497, præmis 218 og 219

og den deri nævnte retspraksis, og dommen af 30.9.2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommissionen, nævnt i præmis 125 ovenfor, præmis 150).

- 235 Behovet for at sikre bødens tilstrækkeligt afskrækkende virkning kræver, at bødens størrelse tilpasses med henblik på at tage hensyn til den tilstræbte indvirkning på den virksomhed, bøden er pålagt, og dette med henblik på, at bøden ikke gøres ubetydelig eller omvendt overdreven, navnlig i forhold til den pågældende virksomheds økonomiske formåen, i overensstemmelse med kravene vedrørende dels behovet for at sikre bødens effektivitet, dels overholdelsen af proportionalitetsprincippet (jf. i denne retning Rettens dom af 5.4.2006, sag T-279/02, Degussa mod Kommissionen, Sml. II, s. 897, præmis 283, dommen i sagen Hoechst mod Kommissionen, nævnt i præmis 215 ovenfor, præmis 379, og dommen af 30.9.2009 i sagen Akzo Nobel m.fl. mod Kommission, nævnt i præmis 125 ovenfor, præmis 154).
- 236 Det må konstateres, at Kommissionen, selv om den ikke udtrykkeligt har henvist til disse, i det foreliggende tilfælde anvendte fremgangsmåden fastsat i retningslinjerne, der i punkt 1.A vedrørende overtrædelsernes grovhed nævner den afskrækkende virkning. Det anføres nærmere i dette punkts fjerde afsnit, at det vil være nødvendigt »at fastsætte bødens størrelse på et niveau, der har en tilstrækkeligt afskrækkende virkning«.
- 237 Denne målsætning er nævnt i overskriften til punkt 2.6.3.2 i den anfægtede beslutning (»Individuel betydning og afskrækkende virkning«) og navnlig i dens 374. og 375. betragtning. Kommissionen besluttede at anvende en multiplikationsfaktor på 1,5 (dvs. en forøgelse på 50 %) på udgangsbeløbet for den bøde, der er pålagt Deltafina (Universal), og en multiplikationsfaktor på 1,25 (dvs. en forhøjelse på 25 %) på udgangsbeløbet for den bøde, der er pålagt Dimon Italia (Dimon Inc.) og Transcatab (SCC), for at sikre bøden en tilstrækkeligt afskrækkende virkning, hvilket ville mangle, hvis dette udgangsbeløb blot afspejlede disse virksomheders markedsstilling. Kommissionen baserede sig bl.a. på deres respektive omsætning på verdensplan i 2005 på 3,276 mia. USD, 1,311 mia. USD og 0,896 mia. USD for at tage højde for disse koncerners »betydelige økonomiske og finansielle styrke«, i lyset af, at de ligeledes

var hovedtobaksselskaberne på verdensplan og opererede på forskellige aktivitetsniveauer inden for tobaksindustrien og på forskellige geografiske markeder.

- 238 Hvad for det første angår Alliance Ones argument om den allerede tilstrækkeligt afskrækkende virkning af udgangsbeløbet på 10 mio. EUR skal det fastslås, at Alliance One ikke på nogen måde understøtter sin påstand om, at bøden, såfremt den var blevet fastsat uden at tage hensyn til den multiplikator, som vedrører den afskrækkende virkning, ville have været tilstrækkelig til at sikre bøden en sådan virkning (jf. i denne retning Domstolens dom af 17.6.2010, sag C-413/08 P, Lafarge mod Kommissionen, Sml. I, s. 5361, præmis 107).
- 239 Under alle omstændigheder skal det bemærkes, at dette argument bygger på en fejltagtig forudsætning, nemlig den, at forhøjelsen af den pågældende bøde bygger på en vurdering af, om et givent bødebeløb er passende for at tilgodese bødens afskrækkende formål, henset til virksomhedernes størrelse og samlede ressourcer.
- 240 Det fremgår imidlertid ikke af den anfægtede beslutning, at den proces, hvor virksomhedernes størrelse og samlede ressourcer tages i betragtning med henblik på at opnå en afskrækkende virkning, henhører under en sådan vurdering. Ved forhøjelsen af udgangsbeløbene i 376. betragtning til beslutningen foretog Kommissionen i realiteten blot, uden hensyn til størrelsen af disse beløb og for at sikre opfyldelsen af bødens afskrækkende formål, en differentiering af behandlingen af deltagerne i det samme kartel for at tage hensyn til den måde, hvorpå bøden reelt påvirker dem. Denne differentiering blev gennemført ved hjælp af multiplikationsfaktorer, som var fastsat på baggrund af virksomhedernes størrelse og samlede ressourcer uden hensyn til størrelsen af de beløb, hvorpå faktorerne skulle anvendes (jf. i denne retning dommen i sagen BASF mod Kommissionen, nævnt i præmis 234 ovenfor, præmis 241).
- 241 Det skal derfor bemærkes, at Kommissionen med rette har konkluderet, at på baggrund af SCC- og Dimon Inc.-koncernens størrelse og samlede ressourcer som anslået

ved den samlede omsætning for det regnskabsår, der afsluttedes den 31. marts 2005, var der grundlag for, med henblik på en afskrækkende virkning, at forhøje den disse koncerner pålagte bøde, uden at spørgsmålet om kendskabet til deres italienske daterselskabers former for praksis, i modsætning til det af Alliance One påståede, i øvrigt kunne anses for at have nogen betydning (jf. i denne retning præmis 125 ovenfor).

²⁴² Hvad for det andet angår argumentet om den tilstrækkeligt afskrækkende virkning, henset til Kommissionens praksis på området for pålæggelse af multiplikationsfaktorer, er det tilstrækkeligt at understrege, at Kommissionens tidligere beslutningspraksis ikke i sig selv udgør den retlige ramme for de bøder, der pålægges på konkurrenceområdet, eftersom rammen alene er defineret i forordning nr. 1/2003 og i retningslinjerne (jf. i denne retning Domstolens dom af 24.9.2009, forenede sager C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P og C-137/07 P, Erste Group Bank m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 8681, præmis 233 og den deri nævnte retspraksis, og Rettens dom af 30.9.2003, sag T-203/01, Michelin mod Kommissionen, Sml. II, s. 4071, præmis 292).

²⁴³ Hvad for det tredje angår argumentet om det geografiske markeds meget begrænsede udstrækning skal det for det første bemærkes, at det pågældende kartel var nationalt og ikke, som Alliance One synes at antyde, begrænset til de tobaksproducerende regioner. Det af forarbejdningsvirksomhederne etablerede kartel omhandlede indkøbsmarkedet og ikke afsætningsmarkedet, som er koncentreret i visse områder af halvøen (jf. 83. betragtning til den anfægtede beslutning). For det andet og under alle omstændigheder skal det bemærkes, at dette spørgsmål ikke har forbindelse med anvendelsen af multiplikationsfaktoren. Det geografiske markeds udstrækning er et element, som Kommissionen tager i betragtning ved vurderingen af overtrædelsens grovhed (jf. i det foreliggende tilfælde 365. og 366. betragtning til den anfægtede beslutning). Dette element svarer faktisk til et objektivt og særligt kendetegn ved overtrædelsen, hvorimod anvendelsen af en multiplikationsfaktor med henblik på en afskrækkende virkning forudsætter, at der tages højde for deltagernes objektive kendetegn, såsom virksomhedernes størrelse og samlede ressourcer. I øvrigt bekræfter selve ordlyden af retningslinjernes punkt 1 A, fjerde afsnit, dette synspunkt, idet der er taget højde for elementer, som berettiger anvendelsen af en afskrækkelsesfaktor, uafhængigt af overtrædelsens art, overtrædelsens konkrete indvirkning på markedet og det pågældende geografiske markeds udstrækning (jf. i denne retning dommen i

sagen Degussa mod Kommissionen, nævnt i præmis 235 ovenfor, præmis 273). Dette argument bør følgelig forkastes som irrelevant.

- ²⁴⁴ Hvad for det fjerde angår det i replikken fremførte argument om, at Kommissionen i det foreliggende tilfælde har fraveget retningslinjerne, for så vidt som disse forhindrer automatisk at anvende en forhøjelse af bødens grundbeløb for de multinationale koncerner, kan det konstateres, at dette savner faktisk grundlag. Det fremgår af den anfægtede beslutning, at Kommissionen inden for rammerne af fastsættelsen af udgangsbeløbet først har vurderet hver enkelt virksomheds specifikke vægt ud fra dets markedsandel og herefter taget hensyn til den betydelige økonomiske og finansielle styrke hos de multinationale koncerner, som de virksomheder, der begik overtrædelser, tilhørte, med henblik på at sikre dette beløbs tilstrækkeligt afskrækkende virkning. Således er forhøjelsen af dette beløb ikke på nogen måde sket automatisk.
- ²⁴⁵ I lyset af disse betragtninger må det konkluderes, at Kommissionen ikke har begået en fejl ved at forhøje udgangsbeløbet for de SCC og Dimon Inc. pålagte bøder med henblik på at sikre disse en tilstrækkeligt afskrækkende virkning.

2. Om tredje led vedrørende manglende sammenhæng i Kommissionens argumentation vedrørende anvendelsen af multiplikationsfaktoren over for Mindo

a) Parternes argumenter

- ²⁴⁶ Alliance One kritiserer Kommissionen for at have fulgt en inkonsekvent argumentation, da den undlod at anvende en multiplikationsfaktor over for Mindo, fordi denne

ikke længere havde nogen forbindelse med Alliance One og derfor var en selvstændig virksomhed. Hvis en multiplikationsfaktor ikke finder anvendelse på Dimon Italia (Mindo), finder den endnu mindre anvendelse på Alliance One, eftersom Alliance One er ansvarlig for den på førstnævnte selskab pålagte bøde.

247 Ved særskilt at anvende en multiplikationsfaktor for Dimon Italia og Transcatab med den begrundelse, at de tilhørte to multinationale koncerner på tidspunktet for overtrædelsen, har Kommissionen ikke taget højde for den omstændighed, at på det tidspunkt, hvor den anfægtede beslutning blev vedtaget, og hvor bøden skulle betales, var det kun Transcatab, som endnu udgjorde en del af den multinationale koncern, mens Dimon Italia i mellemtiden var blevet afhændet.

248 I lyset af den afskrækkende virkning ved anvendelsen af multiplikationsfaktoren kan anvendelsen af en sådan faktor kun berettiges i forhold til et selskab, som har begået en retsstridig handling, og ikke i forhold til et selskab, der stod helt uden for kartellet, og hvis eneste forbindelse med det selskab, der var direkte indblandet, bestod i at have ejet aktieandele i fortiden.

249 Eftersom Mindo ikke ophørte med at eksistere, burde enhver multiplikationsfaktor finde anvendelse på Mindo, som indgik direkte i kartellet. En utilstedelig konsekvens af det af Kommissionen anvendte kriterium er ifølge Alliance Ones opfattelse, at det selskab, som direkte begik overtrædelsen, sanktioneres mindre end det selskab, som kontrollerede det førhen, og som ikke blot ikke indgik i kartellet og var uvidende om dets eksistens, men endvidere ikke havde nogen forbindelse til dette.

250 I sidste ende kan Kommissionen, ifølge Alliance One, ikke anse to selskaber for solidarisk ansvarlige for forskellige og adskilte beløb af den samme bøde, som Kommissionen har gjort i det foreliggende tilfælde.

251 Kommissionen har bestridt Alliance Ones argumenter.

b) Rettens bemærkninger

²⁵² Først skal det bemærkes, at Kommissionen i det foreliggende tilfælde med rette har taget den samlede omsætning hos moderselskaberne, dvs. hos Dimon Inc. og SCC, i betragtning med henblik på at beregne multiplikationsfaktoren, og ikke kun omsætningen hos de berørte datterselskaber, eftersom moderselskab og datterselskab, således som det er fremgået under gennemgangen af det første anbringende, i forhold til artikel 81 EF udgjorde én virksomhed (jf. i denne retning Rettens dom af 12.12.2007, forenede sager T-101/05 og T-111/05, BASF og UCB mod Kommissionen, Sml. II, s. 4949, præmis 49, og af 18.6.2008, sag T-410/03, Hoechst mod Kommissionen, Sml. II, s. 881, præmis 379). I øvrigt var anvendelsen af en multiplikationsfaktor i medfør af den afskrækkende virkning i det foreliggende tilfælde berettiget, netop af den grund, at de virksomheder, som udøvede den ulovlige adfærd, tilhørte multinationale koncerner (jf. 374. betragtning til den anfægtede beslutning).

²⁵³ I fodnote 291 i 374. betragtning til den anfægtede beslutning har Kommissionen gjort det klart, at anvendelsen af en multiplikationsfaktor for så vidt angår den Mindo (tidligere Dimon Italia) pålagte bøde er berettiget ud fra Alliance Ones solidariske ansvar, mens anvendelsen af en sådan faktor hvad angår Mindos eget ansvar ikke er berettiget, eftersom Mindo afbrød enhver forbindelse med sin aktionær. Henset til, at Mindos ansvar skal tages i betragtning inden for en grænse på 10 % af virksomhedens omsætning, har Kommissionen dog konkluderet, at det var overflødigt særskilt at beregne et udgangsbæbeløb for denne virksomhed. Det følger heraf, at påstanden om, at Kommissionen ikke tog højde for den situation, der forelå på tidspunktet for vedtagelsen af sin beslutning, savner faktisk grundlag.

²⁵⁴ I 403. og 404. betragtning til den anfægtede beslutning (under punkt 2.6.3.6 med overskriften »De resulterende bøder og anvendelse af bødens maksimumsbæbeløb«) har

Kommissionen gjort Mindos situation klar. Kommissionen har i 404. betragtning til den anfægtede beslutning nærmere anført:

»[...] det [solidariske] ansvar for Mindo [som for tiden ikke har nogen forbindelse med den tidligere Dimon-koncern] bør beregnes inden for en grænse på 10% af virksomhedens omsætning i det seneste regnskabsår (dvs. 3,99 mio. EUR)«.

255 Når den økonomiske enhed i mellemtiden er blevet brudt, har hver enkelt adressat for beslutningen ret til individuelt at få sat nævnte loft (Rettens dom af 15.6.2005, forenede sager T-71/03, T-74/03, T-87/03 og T-91/03, Tokai Carbon m.fl. mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 390, og af 13.9.2010, sag T-26/06, Trioplast Wittenheim mod Kommissionen, ikke trykt i Samling af Afgørelser, præmis 113).

256 Det må imidlertid konstateres, at i det foreliggende tilfælde var spørgsmålet om anvendelse af en multiplikationsfaktor på Mindo som afskrækkelse uden nogen som helst praktisk betydning som følge af begrænsningen af den Mindo pålagte bøde til 10% af virksomhedens omsætning. Følgelig er det af Alliance One fremførte argument uden grundlag.

257 Under alle omstændigheder skal en virksomheds samlede ressourcer vurderes med henblik på at opfylde målet om en afskrækkende virkning på korrekt vis, og dette under overholdelse af proportionalitetsprincippet den dag, bøden pålægges, hvilket i øvrigt ikke er blevet anfægtet af Alliance One (jf. i denne retning dommen i sagen Degussa mod Kommissionen, nævnt i præmis 235 ovenfor, præmis 285).

- 258 Det kan derfor ikke bebrejdes Kommissionen, at den ved fastsættelsen af forhøjelsen med henblik på en afskrækkende virkning tog højde for den omsætning, som var realiseret af de koncerner, hvis fusion fandt sted i tidsrummet mellem ophøret af overtrædelsen og vedtagelsen af den anfægtede beslutning.
- 259 Det er ligeledes med rette, at Kommissionen holdt Mindo solidarisk ansvarlig for betaling af bøden sammen med Alliance One med op til et beløb på 3,99 mio. EUR, mens sidstnævnte forbliver ansvarlig for betaling af hele bødebeløbet, nemlig 10 mio. EUR.
- 260 Det følger af samtlige de anførte betragtninger, at dette anbringende ligeledes må forkastes.
- 261 Herefter bør Kommissionen frifindes i det hele, uden at det er fornødent i den foreliggende sag at undersøge, om Alliance Ones anden og tredje påstand kan realitetsbehandles.

Sagens omkostninger

- 262 I henhold til procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Alliance One har tabt sagen og bør derfor pålægges at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer

RET TEN (Tredje Afdeling):

- 1) **Europa-Kommissionen frifindes.**

- 2) **Alliance One International, Inc. betaler sagens omkostninger.**

Azizi

Cremona

Frimodt Nielsen

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 9. september 2011.

Underskrifter

Indhold

Sagens baggrund	II - 5748
A — Den administrative procedure	II - 5749
B — Den anfægtede beslutning	II - 5751
1. Adressaterne for den anfægtede beslutning	II - 5752
2. Fastsættelse af bøderne	II - 5756
Retsforhandlinger og parternes påstande	II - 5762
Retlige bemærkninger	II - 5764
A — Det første anbringende vedrørende tilsidesættelse af reglerne om at tilskrive et moderselskab ansvar for overtrædelser, der er begået af dets datterselskab, samt vedrørende tilsidesættelse af retten til forsvar	II - 5765
1. Om første led vedrørende tilsidesættelse af reglerne om at tilskrive et moderselskab ansvar for dets datterselskabs adfærd	II - 5765
a) Parternes argumenter	II - 5765
b) Rettens bemærkninger	II - 5769
2. Om andet led vedrørende manglende kendskab til det bevismateriale, der er fremskaffet af SCC og Dimon Inc., med henblik på at afkræfte formodningen	II - 5774
a) Parternes argumenter	II - 5774
b) Rettens bemærkninger	II - 5783

Vedrørende de forhold af generel karakter, som er påberåbt for at afkræfte formodningen	II - 5784
Vedrørende de særlige forhold, der er påberåbt, med henblik på at afkræfte formodningen	II - 5786
— Vedrørende forholdet mellem SCC og Transcatob	II - 5787
— Vedrørende forholdet mellem Dimon Inc. og Dimon Italia	II - 5789
Vedrørende de elementer, som efter det påståede er anvendt af Kommissionen for at bekræfte Transcatob og Dimon Italias manglende selvstændighed	II - 5791
Vedrørende fortolkning af bevismateriale, der kan afkræfte formodningen i lyset af retspraksis	II - 5797
3. Om tredje led vedrørende tilsidesættelse af retten til forsvar	II - 5799
a) Parternes argumenter	II - 5799
b) Rettens bemærkninger	II - 5801
4. Om fjerde led vedrørende tilsidesættelse af reglerne om fordeling af bevisbyrden	II - 5805
a) Parternes argumenter	II - 5805
b) Rettens bemærkninger	II - 5806

B — Det andet anbringende vedrørende tilsidesættelse af artikel 23, stk. 2, i forordning nr. 1/2003 samt af proportionalitetsprincippet ved fastsættelsen af det endelige bødebeløb	II - 5808
1. Parternes argumenter	II - 5808
2. Rettens bemærkninger	II - 5809
C — Det tredje anbringende vedrørende en retlig og materiel fejl samt en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet og en manglende begrundelse ved fastsættelsen af multiplikationsfaktoren	II - 5812
1. Om første led vedrørende en tilstrækkeligt afskrækkende virkning og Kommissionens beslutningspraksis på området	II - 5813
a) Parternes argumenter	II - 5813
b) Rettens bemærkninger	II - 5814
2. Om tredje led vedrørende manglende sammenhæng i Kommissionens argumentation vedrørende anvendelsen af multiplikationsfaktoren over for Mindo	II - 5818
a) Parternes argumenter	II - 5818
b) Rettens bemærkninger	II - 5820
Sagens omkostninger	II - 5822